

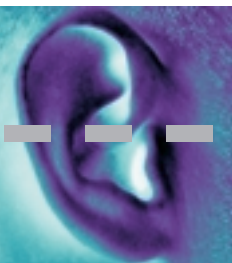
KONGSBERG

Innhold

Hovedtall	2
Nøkkeltall virksomhetsområder	3
Dette er Kongsberg Gruppen	4
Kongsberg - at your command	8
Viktige hendelser 2001	9
Visjon, hovedmål og strategi	10
Årsberetning	14
Regnskap med noter	20
Revisjonsberetning	37
Aksjer og aksjonærforhold	40
Analytisk informasjon	44
Kongsberg Maritime	50
Kongsberg Defence & Aerospace	58
Forretningsutvikling	64
Eiendom	65
Styreinformasjon	66
Adresser	67

Betydningen av å lytte.....

Nærheten til markedene er for oss en forutsetning for å kunne utvikle attraktive produkter og løsninger. I dag er det mange og ofte uoversiktlige krefter i markedet som påvirker vår konkurransekraft. Vi har derfor lært oss betydningen av å lytte, diskutere og sørge for at kompetanse og kreativitet utveksles i en åpen og fruktbar dialog med våre kunder.

Betydningen av meningsutveksling.....

Vi registrerer at høyteknologiske produkter endrer seg i stadig høyere tempo, både når det gjelder kapasitet, design og pris. Derfor søker vi etter tilleggsverdier og unike egenskaper i våre løsninger. Det er her dialogen – eller meningsutvekslingen – med kunden har stor betydning for hvordan den endelige løsningen blir. Det vil alltid være et spenn mellom saklige krav og begrensninger på den ene side og ønsket om den ideelle løsning på den annen side. I dette spennet erfarer vi at menneskelig kontakt og konstruktivt samarbeid skaper innovasjon og forløser uforutsigbare muligheter.

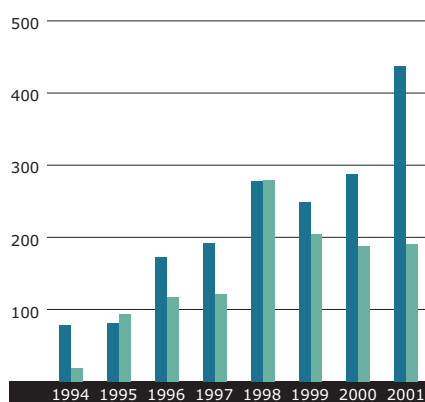

Hovedtall

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999	1998	1997	1996
• Drift:						
Driftsinntekter	6 176	5 296	4 412	4 404	3 674	3 023
<i>Driftsinntekter sivilt</i>	% 63	64	73	71	71	61
<i>Driftsinntekter utenfor Norge</i>	% 74	74	62	62	55	51
Driftsresultat før goodwillavskrivninger (EBITA)	437	287	249	278	192	173
Driftsresultat	328	225	213	189	157	140
Ordinært resultat før skatt	191	188	205	279	121	117
Årsresultat	122	(54)	233	169	73	69
Ordreservere	6 401	6 610	4 258	4 551	4 349	4 044
• Lønnsomhet:						
Driftsmargin før goodwill-avskrivninger	% 7,1	5,4	5,6	6,3	5,2	5,7
Driftsmargin	% 5,3	4,2	4,8	4,3	4,3	4,6
Totalkapitalrentabilitet	% 6	5	6	9	6	6
Egenkapitalrentabilitet	% 13	13	16	26	12	12
Egenkapital	% 27	26	37	28	31	30
Egenkapital	1 538	1 406	1 490	1 106	1 042	975
• Eiernes verdier:						
Resultat pr. aksje etter skatt i kroner	4,18	(1,86)	8,84	7,04	3,04	2,95
P/E	23,09	-	16,22	10,79	24,99	19,60
Antall ansatte	4 012	3 765	3 382	3 333	3 262	3 212

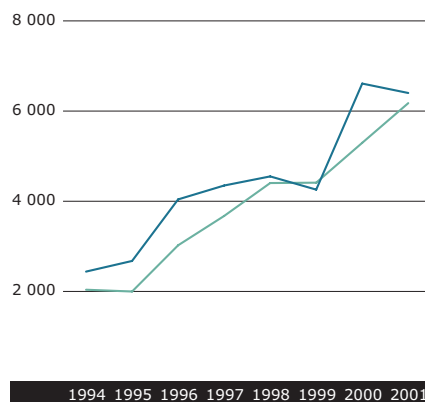
Definisjoner, se side 45

Resultat (mill. kr.)

● Driftsresultat før goodwillavskrivninger (EBITA)
● Ordinært resultat før skatt

Konsernets utvikling (mill. kr.)

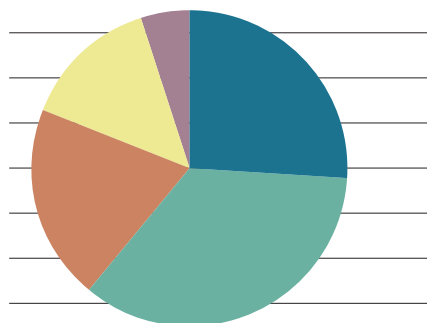
● Ordreservere
● Driftsinntekter

Nøkkeltall virksomhetsområder

Beløp i mill. kr.	Driftsinntekter			EBITA*			Driftsresultat		
	2001	2000	1999	2001	2000	1999	2001	2000	1999
Kongsberg Maritime	3 619	2 983	2 809	303	195	271	236	139	235
<i>Offshore & Subsea</i>	1 852	1 509	1 534	220	163	207	183	135	184
<i>Yachting & Fishery</i>	940	909	827	34	46	49	22	35	38
<i>Merchant Marine</i>	897	637	541	49	(14)	15	31	(31)	13
Kongsberg Defence & Aerospace	2 388	1 943	1 268	138	85	13	131	81	13
Øvrig	270	515	406	(11)	9	(16)	(46)	7	(16)
Eliminering	(101)	(145)	(71)	7	(2)	(19)	7	(2)	(19)
• Konsern	6 176	5 296	4 412	437	287	249	328	225	213

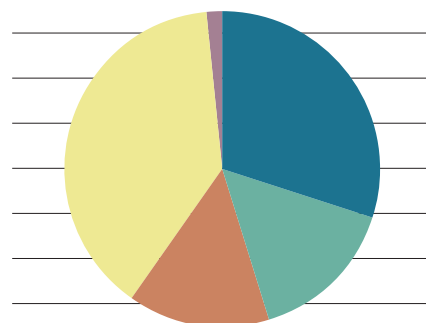
*) Driftsresultat før avskrivning av goodwill

Driftsinntekter - Geografisk

● Norge 26 %   ● Asia 14 %
 ● Europa 35 %   ● Øvrig 5 %
 ● USA/Canada 20 %

Driftsinntekter - Virksomhetsområde

● Offshore & Subsea 30 %
 ● Yachting & Fishery 15 %
 ● Merchant Marine 14 %
 ● Defence & Aerospace 39 %
 ● Øvrig 2 %

Dette er Kongsberg Gruppen

Kongsberg Gruppen skal:

- drive et teknologikonsern innen Maritime og Forsvar
- være blant de ledende i verden i sine nisjer
- ha kunnskap som viktigste konkurransefaktor
- vokse gjennom egen utvikling og oppkjøp

Kongsberg Gruppen er et internasjonalt teknologikonsern med en verdensledende posisjon på flere produktområder. Hele 80 % av omsetningen knytter seg til det maritime miljøet, enten det gjelder produkter innenfor forsvar eller det sivile markedet.

Ved årsslutt har konsernet 4 012 ansatte og er representert i mer enn 20 land. Ca. 20 % av de ansatte arbeider utenfor Norge. I 2001 var driftsinntektene 6 176 millioner kroner, hvorav 4 556 millioner kroner var utenfor Norge.

KONGSBERGs kompetanse anvendes på en rekke områder med høye krav til funksjonalitet og høyteknologiske løsninger. Konsernet leverer produkter til sjøbunnskartlegging på 3 000 meters dyp så vel som avansert satellittutstyr for kommunikasjonssatellitter 36 000 kilometer ute i verdensrommet. Begge hovedforretningsområdene besitter en meget høy teknologisk kompetanse med evne til å kommersialisere tekniske nyvinninger for og i samarbeid med kundene. Felles for begge hovedforretningsområdene er at de har høy kompetanse innenfor signalbehandling, kybernetikk, systemintegrering og programvareutvikling.

KONGSBERG legger vekt på fortsatt vekst og økt lønnsomhet.

Konsernet er notert på Oslo Børs og har sitt hovedkontor på Kongsberg. Hovedaksjonær er den norske stat med 50,001 % eierandel.

De to hovedforretningsområdene er:

- Kongsberg Maritime
- Kongsberg Defence & Aerospace

Kongsberg Maritime er konsernets største forretningsområde, med driftsinntekter på 3 619 millioner kroner og 2 373 ansatte. I 2001 sto området for 59 % av konsernets totale driftsinntekter.

Forretningsområdet består av tre hovedområder:

- Offshore & Subsea
- Merchant Marine
- Yachting & Fishery

Hovedområdene består igjen av en rekke selskaper som hver for seg har bygget opp en betydelig kompetanse og markedsposisjon innen maritim informasjonsteknologi.

Kongsberg Defence & Aerospace utgjør det andre hovedforretningsområdet. Forretningsområdet er Norges fremste leverandør av forsvarprodukter og nisjeleverandør på det internasjonale markedet med hovedvekt på sjømålsmissiler, kommando- og kontrollsystemer og kommunikasjon. Selskapet har 1 499 ansatte og driftsinntekter på 2 388 millioner kroner.

Samarbeidet med Det norske forsvaret om utvikling av nye våpensystemer har i de senere årene også ført til en betydelig eksportvekst. I 2001 var 74 % av ordreinngangen eksport.

Allianser med store utenlandske forsvarsbedrifter er en sentral del av virksomhetens internasjonale markedstrategi.

Konsernledelse

Øverst fra venstre:

Jan Erik Korssjøen
Konsernsjef

Arne Solberg
Finansdirektør

Even Aas
Konserndirektør
Informasjon og samfunnskontakt

Tom Gerhardsen
Administrerende direktør
Kongsberg Defence & Aerospace AS

Torfinn Kildal
Administrerende direktør
Kongsberg Maritime AS

Stig Trondvold
Konserndirektør Forretningsutvikling

Kongsberg Gruppen ASA

 konomi/Finans • Informasjon • Juridisk • Personal/Org. utv. • Forretningsutvikling • Eiendom

Kongsberg Maritime AS

*Offshore & Subsea
Merchant Marine
Yachting & Fishery
Information Technology*

Kongsberg Defence & Aerospace AS

*Missiles & Space
Naval Systems
Land Systems & Communications
Aircraft & Air Defence Systems
Dynamic Systems*

GRØNN DP

Dynamisk Posisjonering (DP) er et system for automatisk kontroll av fartøyets orientering og posisjon. Hovedfunksjonen er å holde fartøyet i posisjon, kontrollere fartøyet langs en forhåndsdefinert rute eller i et forhåndsdefinert område. Grønn DP er et nytt konsept for dynamisk posisjonering, muliggjort ved anvendelse av ny, avansert reguleringsteknikk og dagens superrask prosessorer. Fordelen med dette konseptet er at man på en bedre måte kan forutsi og beregne hvilke krefter som kommer til å virke på et fartøy og kompensere for disse kreftene på et tidligere tidspunkt. Dette resulterer i raskere og mykere regulering som sparer drivstoff, reduserer utslipp av klimagasser (derav navnet Grønn DP) og forårsaker mindre slitasje på propeller og thrustere.

Customer relations are a matter of chemistry

District Offshore ASA:

«Vårt forhold til Kongsberg Simrad strekker seg over 20 år, og vi anser slike langsiktige og stabile relasjoner som svært viktige. Gutta fra Kongsberg har alltid vært flinke til å nyttiggjøre seg våre brukererfaringer i videre utvikling av dynamisk posisjonering».

Fra venstre:

Oddvar Stangeland –
Adm. dir.,
District Offshore ASA

Bjørn J. Trosthoel –
Salgs- og markedssjef
for Norge og Brasil,
Kongsberg Simrad AS

Kongsberg Gruppen:

«Kundetilfredshet over lang tid er en av våre viktigste målsettinger. Det er avgjørende å leve i offshore-miljøet for å forstå våre kunders behov og sammen videreutvikle systemløsningene. District Offshore er et selskap som gjennom mange år har vist vilje til å være med på å prøve ut nye løsninger, som for eksempel Grønn Dynamisk Posisjonering».

Kongsberg - at your command

Jan Erik Korssjøn – Konsernsjef

Vår visjon er WORLD CLASS – through people, technology and dedication. World Class blir vi først når omverdenen oppfatter oss på den måten.

Teknologiselskaper kan lett falle for fristelsen å søke egne mål og bli verdensmestere i egne øyne. Skal visjonen bli virkelighet, må vi hele tiden være lydhøre for omverdenens og spesielt kundenes behov. KONGSBERG skal være kjent for å være et årvåkent og initiativrikt konsern, og levere det kunden etterspør: «Kongsberg – at your command».

Vi har allerede vist gjennom mange år at dette er sentralt for oss. Jeg vil faktisk hevde at det er en av de viktigste grunnene til vår fremgang (vi har hatt en vekst på 17 % siste år). Vår evne til å omskape kundens behov til anvendbare produkter er en av konsernets kjernekompetanser.

- Samarbeidet med Det norske forsvaret og Forsvarets forskningsinstitutt har brakt fram noen av verdens mest avanserte våpensystemer, for eksempel det nye sjømålsmissilet (NSM) som er under utvikling for Det norske sjøforsvaret.
- Gjennom utviklingen av offshore-næringen på norsk sokkel har vi bidratt med banebrytende teknologiløsninger i et av verdens tøffeste lete- og produksjonsområder.
- Våre erfarne folk innenfor navigasjons- og kontrollsystemer til handelsflåten vet hva skip trenger.
- Vi er stolte av at vi er ledende innenfor maritim e-læring.
- Simrad har i lang tid vært i fremste rekke innen fiskeriteknologi fordi norske fiskerier er krevende kunder.
- Erfaring med båt og kystkultur har gjort at vi stadig har kunnet presentere nyvinninger til småbåtflåten.

Basisen for vår produktutvikling har vært sterke norske brukermiljøer og våre mange ansattes kunnskap og stå-på-vilje. Dette har gitt produkter som innen flere områder har blitt ledende i verden.

Vi har kommet et godt stykke på vei, men vi har fortsatt mye å strekke oss etter. Ny teknologi skal omsettes i produkter – nye generasjoner av brukere har andre behov og krav. Forandringer skjer raskere. Evnen til å følge utviklingen vil stå sentralt fremover. Dette krever evne til å oppfatte signaler, evne til raskt å omskape idéer til produkter og mot til å gå foran i nyskapningen.

Det er der vi akter å være – «Kongsberg - at your command».

Jan Erik Korssjøn
Konsernsjef

Viktige hendelser 2001

Resultat

- Konsernets kjernevirksomhet viser vekst og resultatmessig fremgang. Året var preget av god ordreinngang. Svekkelsen i internasjonal økonomi og hendelsene i USA 11. september har bare i mindre grad påvirket resultatene, med unntak av området Yachting & Fishery, som har hatt resultatnedgang. Avviklingen av virksomheten knyttet til Davis belastet resultatet med 136 millioner kroner før skatt.

Organisering

- Merchant Marine har hatt betydelig fremgang etter sammenslåingen av selskapene Autronica i Trondheim, Kongsberg Norcontrol AS og Kongsberg Norcontrol Simulation AS i Horten.
- Deler av eiendomsmassen på Kongsberg ble solgt for 265 millioner kroner og bidrar til å øke konsernets satsingsevne innen kjerneområdene.

Marked

- Det høye aktivitetsnivået innen offshore-markedet fortsatte i 2001. Området Offshore & Subsea har hatt stabil høy ordreinngang og økende ordreserver. Oljeprisfallet mot slutten av året påvirket ikke ordreinngangen. Salg utenfor offshore-markedet øker, blant annet med flere store ordre til LNG-skip (Liquefied Natural Gas).
- Aktiviteten i skipsbyggingsmarkedet har vært høy med fulle ordrebøker i verftene i Østen, som er et viktig marked for området Merchant Marine. Den internasjonale nedgangskonjunkturen slo ikke gjennom i ordrebøkene i 2001. Markedet for e-læring for maritimt personell øker, nye produkter ble lansert.
- Simrad opplevde fallende marked for utstyr til fritidsbåter, særlig etter hendelsene 11. september i USA.
- Forsvarsmarkedet er preget av få kunder og store kontrakter. Sammenslåinger og alliansebygging

preger tilbudssiden i markedet. I tillegg til egne produktsalg er KONGSBERGs strategi å inngå allianser og samarbeidsavtaler med de større aktørene for på den måten ta del i de store kontraktene. Flere viktige kontrakter ble inngått i 2001.

Viktige kontrakter

Defence & Aerospace

- Rammekontrakt på 2 milliarder kroner om leveranse av våpenstyringssystemer til pansrede personellkjøretøy til US Army.
- Kontrakt på leveranse av nytt kommunikasjonssystem for politi- og grensekontroll til det rumenske innenriksdepartementet. Kontrakten er på 278 millioner kroner.
- Nye kontrakter knyttet til Penguin-missilet til Tyrkia og US Navy på til sammen ca. 150 millioner kroner.
- Stortingsvedtak om å bygge i alt fem nye missiltorpedobåter (MTB) av den nye Skjold-klassen innebærer kontraktmuligheter på i størrelsesorden 1-1,5 milliarder kroner.
- Kontrakt på utvikling og leveranse av ny feltradio til Hærens forsyningskommando (LFR – Lett flerbruksradio) på 254 millioner kroner.
- Kontrakt med Boeing vedrørende leveranse til Boeings nye generasjon Airborne Early Warning and Control System. Kontrakten er på 50 millioner kroner og ses på som et viktig skritt i et langsiktig samarbeid med Boeing.

Offshore & Subsea

- Kontrakt med Statoil verdt ca. 30 millioner kroner for oppgradering av styre- og sikkerhetssystemene på Heidrun-plattformen, som en del av et langsiktig samarbeid med Statoil.
- Kontrakt med Keppel Hitachi Zosenverftet i Singapore verdt ca. 45 millioner kroner om et integrert kontroll- og overvåkningssystem med dynamisk posisjonering. Kontrakten gjelder de fire siste av i alt seks kabelleggingsfartøyer.

- Kontrakt på 100 millioner kroner med Santa Fe International Corporation i Dallas, USA, om leveranse av komplette kontroll- og overvåkningssystemer til to borerigger.

- Til sammen fire store kontrakter innenfor prosess- og kontrollsystemer til LNG-skip. Den siste i november omfatter fire skip som skal bygges i Sør-Korea og er verdt ca. 90 millioner kroner. Merchant Marine har fått kontrakt på leveranse av integrerte navigasjonssystemer til de samme fartøyene.

Merchant Marine

- Kontrakt på ca. 30 millioner kroner om leveranse av kontroll- og automasjonssystemer til Admiralty Shipyards, St. Petersburg, til to oljetankere. Dette er et viktig strategisk gjennombrudd og viser at arbeidet for å fremstå som en totalleverandør av skipsutstyr, har lyktes.
- Automasjonssystemer til 40 nye handelsskip som skal bygges i Sør-Korea. Kontraktene er verdt ca. 30 millioner kroner.
- Leveranse av integrerte navigasjonssystemer til sju LNG-tankere på de tre største skipsverftene i Korea (Hyundai, Samsung, Daewoo). I tillegg ordre på leveranse til to LPG-tankere fra Hyundai. Kontraktene er verdt 33 millioner kroner.
- Kontrakt på 25 millioner kroner med Den kanadiske marinen. Leveransen inneholder et nyutviklet PC-basert treningssystem hvor det kombineres e-læring, bruk av simulatorer og internett.

Visjon

Som et internasjonalt konsern har Kongsberg Gruppen valgt en visjon på engelsk slik at den forstås av alle i konsernet:

WORLD CLASS – through people, technology and dedication.

**WORLD CLASS –
through people, technology
and dedication**

Hovedmål

- Øke aksjonærenes verdier.
- KONGSBERG har klare ambisjoner om vekst og har som mål å oppnå en lønnsomhetsmargin på 10 % (EBITA – driftsresultat før goodwillavskrivninger).
- Fokus på kjerneområdene Maritime og Forsvar.
- Ha en profil og et omdømme som gir gjennomslag for egne saker, sikrer rekruttering, beholder nøkkelansatte og sikrer troverdighet i aksjemarkedet.

Strategi

For å realisere målet om økt lønnsomhet og vekst har KONGSBERG en strategi der viktige tiltak er:

Kompetanseutvikling

Kunnskap og kompetanse er KONGSBERGs viktigste konkurranseparametere. Kompetanseutvikling av alle medarbeidere er en avgjørende faktor for en positiv utvikling og prioriteres derfor høyt. Et annet viktig tiltak er rekruttering. Konsernet driver aktiv rekruttering av nyutdannede og erfarne medarbeidere.

For å rekruttere og beholde medarbeidere legges det vekt på å tilby attraktive og utfordrende arbeidsoppgaver. Kravene til medarbeiderne går ut over det rent faglige, og det legges til rette for trening og bevisstgjøring i gode og effektive relasjoner så vel som rent faglig videreutvikling. KONGSBERG tilbyr gjennom årlige aksjeprogram medarbeiderne å kjøpe aksjer i konsernet. Dette bidrar til å styrke interessen for konsernets inntjening og utvikling.

Det legges betydelig vekt på lederutvikling. Konsernet har innført resultatbasert lønn og opsjonsprogram for ledere.

Oppkjøp

Oppkjøp innenfor kjerneområdene er en sentral del av vekststrategien. Målet er å gi lønnsomhet for konsernet gjennom utnyttelse av felles teknologi og markedssynergier. Strategien er også motivert ut fra ønsket om å supplere produkttilbudet, få adgang til nye markeder eller tilgang til spesialisert teknologi.

Teknologiutvikling

KONGSBERG har en produktutviklingsaktivitet som årlig varierer rundt 10 % av driftsinntektene. Det er et mål for konsernet å opprettholde en produktutviklingsaktivitet på dette nivået, noe som anses som en forutsetning for fortsatt lønnsom vekst. En del av produktutviklingskostnadene i konsernet vil til enhver tid være dekket gjennom kunde-finansierte prosjekter.

Produktutviklingen er i første rekke konsentrert om utvikling av nye løsninger og anvendelser innen kjerneområdene, og er basert på kontakt med og kunnskap om sluttbrukernes behov. KONGSBERGs produkter er i stor grad basert på kompetanseområdene programvareutvikling, kybernetikk, systemintegrering og signalbehandling.

Verdiutvikling og konsentrasjon om de strategiske forretningsområdene

Det skjer en jevnlig gjennomgang av forretningsområdene med sikte på å identifisere aktiviteter som ikke har en naturlig plass innen områdene eller som kan utvikles bedre i andre industrielle sammenhenger. Konsernet vurderer grundig når forholdene ligger til rette for eventuell avhendelse, slik at verdiene ivaretas på beste måte. For enkelte engasjementer kan det derfor være riktig å drive virksomheten en stund for å utvikle verdiene best mulig. Identifiserte aktiviteter er i dag samlet i området Forretningsutvikling.

Videre arbeides det aktivt med å identifisere aktuelle oppkjøpskandidater, og området Forretningsutvikling er styrket både i konsernet og i forretningsområdene for å kunne øke innsatsen på dette området.

Finansiell strategi

Konsernet legger vekt på å ha en soliditet som gir finansiell handlefrihet. Finansiering av veksten skal i første rekke baseres på egen inntjening og frigjøring av intern kapitalbinding.

Fremmedfinansieringen skal til enhver tid ha en langsiktighet som er avstemt med konsernets forretningsmessige strategi.

Setting new standards of excellence

Kongsberg Gruppen:

«Det norske fregattprogrammet er det viktigste prosjektet for Naval Systems i Kongsberg Defence & Aerospace. Vårt samarbeid med Lockheed Martin er en stor utfordring for oss. Vi er overbevist om at dette samarbeidet vil gi oss erfaringer og muligheter som vil bety mye for vår fremtidige vekst».

Fra venstre:

Nils-Oddvar Hagen –
Vice President,
Kongsberg Defence & Aerospace

Robert F. Davis –
Director Norwegian Frigate Program,
Lockheed Martin

FREGATTPROSJEKTET

Kongsberg Defence & Aerospace utvikler og produserer viktige deler av det integrerte våpensystemet som skal installeres om bord på de nye norske fregattene av «Fridjof Nansen-klassen». Systemene vil sikre at fregattene er best mulig i stand til å utføre sine oppdrag innenfor anti-ubåt og anti-overflate krigføring samt navigering og operering av fartøylene. Denne typen integrerte våpensystem tilbys også sammen med Lockheed Martin på det internasjonale markedet. Fregattprosjektet er et godt eksempel på tett samarbeid innen konsernet. Bro- og navigasjonssystemet som skal leveres til fregattene har utgangspunkt i Kongsberg Maritime Ship Systems sivile brosystemer og viktige deler av sonarsystemet har utgangspunkt i Simrads sonarteknologi.

Lockheed Martin:

«Kongsberg Defence & Aerospace er vår partner på det integrerte våpensystemet til de nye norske fregattene. Våre firmaer utfyller hverandre når det gjelder erfaring og produkter, og vi har et konstruktivt og tett samarbeid på fregattprosjektet. Vi representerer et sterkt team som i fellesskap også satser på det internasjonale markedet med våre produkter».

Årsberetning 2001

2001 var et år med vekst og resultatfremgang i begge Kongsberg Gruppens hovedforretningsområder. Driftsinntektene økte med 17 % fra 5 296 millioner kroner til 6 176 millioner kroner. Driftsresultat før avskrivning av goodwill økte til 437 millioner kroner, en økning på 52 %. Resultat pr. aksje ble kroner 4,18 mot kroner -1,86 året før.

Styret anser at Kongsberg Gruppen er vel rustet for videre satsing innenfor sine kjerneområder.

Hensyntatt kapitalbehovet i forbindelse med konsernets vekststrategi foreslår styret å ikke utbetale utbytte for 2001.

Davis AS som gjennom flere år har vært en økonomisk belastning for konsernet, er avviklet. Avviklingskostnadene preger resultatet for 2001. Det forventes ikke ytterligere kostnader for avvikling.

Det ble i desember gjennomført et nytt salg av eiendom. Samlet ble det solgt 35 000 kvadratmeter. Konsernets gjenværende eiendomsmasse brukes i hovedsak av egen virksomhet.

Veksten og resultatfremgangen har sammenheng med et systematisk arbeid for bedret konkurransemessig posisjon.

Produktbredde og markedstilgang har økt gjennom strategiske oppkjøp.

I tillegg opprettholdes et høyt nivå på produktfornyelse med mer enn 10 % av driftsinntektene til produktutvikling. Den internasjonale tilstedeværelsen er styrket gjennom etableringer i flere land og kontrakter i nye markeder.

Det har vært gjennomført tiltak for bedret produktivitet og kostnadsbesparelser. Synergier fra oppkjøp har gitt effekter, og det er også gjennomført tiltak for mer effektiv produktutvikling, produksjon og distribusjon.

Markedsorientert produktutvikling

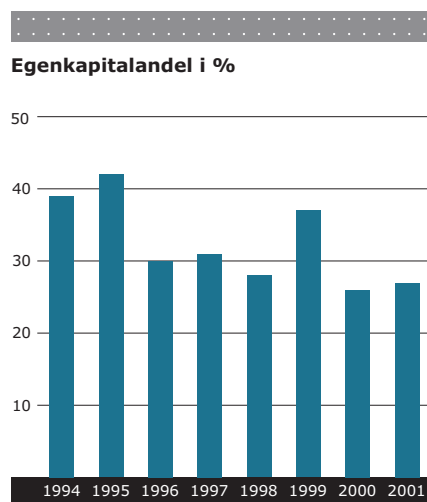
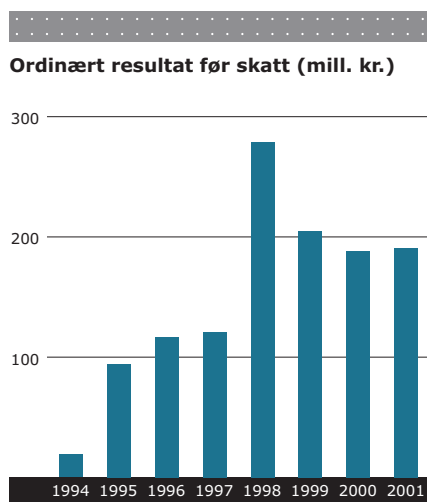
Kongsberg Gruppen har som mål å være blant de ledende i verden i de nisjene det opereres innenfor. Det brukes betydelige midler på forskning og utvikling, og konsernet har som mål å opprettholde et høyt nivå over tid. Mangfoldet gir muligheter for å utnytte konsernets teknologier i flere produkt- og markedsområder. Det er et mål for konsernet at produktutviklingen er markedsorientert. Dette gir et betydelig langsiktig potensial for økt lønnsomhet og vekst.

Internasjonal vekst

Markedet i Norge er begrenset, og internasjonal virksomhet er en forutsetning for videre vekst. Allianser over landegrensene og utvikling av det internasjonale markedsapparatet er prioritert. Dette har gitt positive resultater over tid, og Kongsberg Gruppen øker stadig sitt salg til markeder utenfor Norge. For å opprettholde og forsterke denne trenden anser styret det som nødvendig å videreføre konsernets strategi om fortsatt internasjonal satsing og vekst.

Eksport av forsvarsteknologi

Det norske forsvaret er inne i en fase med omfattende omstillinger. Som en følge av dette forventes det også endringer i Forsvarets behov for investeringer. I de senere årene er det inngått flere store kontrakter med høyt utviklingsinnhold med Det norske forsvaret. Eksporten har også lyktes i økende grad. I denne sammenheng har norskutviklede løsninger vist seg attraktive internasjonalt. Forutsigbarhet i eksportregelverket og myndighetenes praktisering av dette er derfor en viktig rammebetingelse for konsernet. Gjenkjøp ved nasjonale anskaffelser er en etablert praksis internasjonalt. Det er av stor betydning for konsernet at reglene om gjenkjøp også videreføres i Norge.

Resultat og balanse

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift, og styret bekrefter at forutsetningene for dette er til stede.

Konsernets driftsinntekter ble 6 176 millioner kroner (5 296 millioner kroner), en vekst på ca. 17 %. Driftsresultat før avskrivning av goodwill (EBITA) ble 437 millioner kroner (287 millioner kroner), en økning på 52 %. EBITA-margin ble 7,1 % (5,4 %). Driftsresultatet som ble 328 millioner kroner (225 millioner kroner), inkluderer 33 millioner kroner i avsetning for en tapt rettssak.

Netto finansposter inklusive tilknyttede selskap ble -137 millioner kroner (-37 millioner kroner). Inkludert i netto finansposter er kostnader på 22 millioner kroner i forbindelse med tilknyttede selskap og nedskrivning av eierandeler i andre selskap.

Ordinært resultat før skattekostnad ble 191 millioner kroner (188 millioner kroner).

Avviklingen av Davis AS belaster resultatet med 98 millioner kroner etter skatt, og gevinst ved salg av eiendom er medtatt med 143 millioner kroner. Begge postene er presentert etter ordinært resultat før skattekostnad i resultatregnskapet.

Skattekostnad er beregnet til 113 millioner kroner (88 millioner kroner). Effektiv skattesats er 38 % inkludert skatt knyttet til virksomhet under avvikling.

Ordreserven var 6 401 millioner kroner i forhold til 6 610 millioner kroner pr. 31.12.00.

Totalkapitalen i konsernet utgjorde 5 629 millioner kroner mot 5 371 millioner kroner ved forrige årsskifte.

Egenkapitalen var 1 538 millioner kroner (27,3 %). Netto rentebærende gjeld pr. 31.12.01 var 776 millioner kroner (1 029 millioner kroner), en reduksjon fra forrige årsskifte på 253 millioner kroner.

Kongsberg Gruppen ASA har i henhold til fullmakter gitt i generalforsamlingene i 1999, 2000 og 2001 en beholdning på 667 917 egne aksjer som er kjøpt inn til aksjeprogram for ansatte. Beholdningen representerer 2,2 % av utestående aksjer.

Konsernets sentrale finansieringsordning består av lån på 1 093 millioner kroner, hvorav 200 millioner kroner i en syndikert lånefasilitet og 450 millioner kroner i norske sertifikatlån. I tillegg har konsernet et lån med pant i fast eiendom på 385 millioner kroner, og annen langsiktig gjeld på 58 millioner kroner som hovedsakelig innehas av Kongsberg Maritime Ltd.

Kontantstrømmene var 321 millioner kroner fra operasjonelle aktiviteter, -88 millioner kroner fra investeringsaktiviteter og -100 millioner kroner fra finansieringsaktiviteter. Samlet beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr. 31.12.01 var 315 millioner kroner.

Resultat pr. aksje ble kroner 4,18 (kroner -1,86) og er basert på 29,2 millioner aksjer.

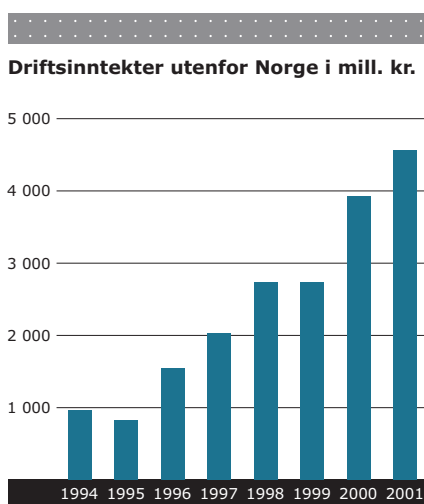
Drifts- og markedsforhold i forretningsområdene

Kongsberg Gruppens to hovedforretningsområder, Kongsberg Maritime og Kongsberg Defence & Aerospace, hadde driftsinntekter på henholdsvis 3 619 millioner kroner og 2 388 millioner kroner, og det utgjorde henholdsvis 59 % og 39 % av konsernets samlede driftsinntekter.

Kongsberg Maritime

Forretningsområdet Kongsberg Maritime er inndelt i tre segmenter, Offshore & Subsea, Yachting & Fishery og Merchant Marine. Forretningsområdet hadde driftsinntekter i 2001 på 3 619 millioner kroner (2 983 millioner kroner). Av de samlede driftsinntekter var fordelingen mellom de tre segmentene henholdsvis ca. 51, 25 og 24 %. Kongsberg Maritime arbeider systematisk for å utnytte teknologi og markedskanaler på tvers av de tre segmentene.

Driftsresultat før avskrivning av goodwill (EBITA) ble 303 millioner kroner (195 millioner kroner), og resultat før skatt ble 118 millioner kroner (80 millioner kroner).

Offshore & Subsea

Virksomheten hadde et driftsresultat før avskrivning av goodwill (EBITA) på 220 millioner kroner (163 millioner kroner) og driftsinntekter på 1 852 millioner kroner (1 509 millioner kroner).

Ordreinngangen i 2001 var 1 873 millioner kroner (1 660 millioner kroner), og ordreservene var 668 millioner kroner pr. 31.12.01 (647 millioner kroner). Ordreinngangen har hatt et stabilt høyt nivå i 2001, og virksomheten har opprettholdt sin ledende markedsposisjon innen dynamisk posisjonering og undervannsakustikk.

Satsingen på produktutvikling har vært vellykket og har ført til at vekstforventningene i 2001 har blitt oppfylt. Arbeidet med å finne nye nisjer for selskapets teknologi fortsetter, og virksomheten har befestet sin posisjon som betydelig leverandør av styre- og kontrollsystemer for LNG-tankere (Liquefied Natural Gas). Totalt ble det oppnådd kontrakter for leveranse til 8 nye fartøyer i 2001. Disse skal leveres i løpet av de neste 30 månedene. Grønn DP ble lansert i 2001, og er et nytt konsept for dynamisk posisjonering som sparer drivstoff og forårsaker mindre slitasje på propeller og thruster. Konseptet er blitt godt mottatt i markedet, og det er allerede inngått flere kontrakter for leveranse av det nye systemet.

Ordren fra Santa Fe International Corporation i Dallas, USA, som innebærer leveranse av integrert kontroll- og monitoreringssystem til to borerigger, er viktig for å holde markedsposisjonen innen tyngre offshorefartøyer. Ordren er på 110 millioner kroner.

I løpet av januar 2002 vant Offshore & Subsea konkurransen om to viktige ordre. Virksomheten skal levere automasjonssystemet til Kristin-plattformen og kontroll-, overvåknings- og automasjonssystemet til Crazy Horse-plattformen i Mexico-gulven.

Virksomheten på Kongsberg flyttet i august inn i nytt og moderne bygg, noe som vil øke effektiviteten ytterligere.

Offshore & Subsea har en sterk posisjon innen sine hovedmarkeder. Fremover blir det lagt vekt på å opprettholde den gode lønnsomheten og markedsposisjonen. Fortsatt satsing på produktutvikling og nye anvendelsesområder og økt internasjonal aktivitet blir satt i fokus. Virksomhetens sterke og kundeorienterte tekniske miljø står sentralt i denne sammenheng.

Yachting & Fishery

Virksomheten hadde driftsinntekter på 940 millioner kroner (909 millioner kroner). Driftsresultat før avskrivning av goodwill (EBITA) var 34 millioner kroner (46 millioner kroner).

Markedet for elektroniske instrumenter til fritidsbåter har vært preget av den generelle svekkelsen i økonomien, spesielt i USA, noe som igjen har ført til økt konkurranse med større press på priser (svekkede marginer). Markedet ble ytterligere påvirket av hendelsene i USA 11. september. Det er i løpet av 2001 iverksatt tiltak for å redusere kostnadene. Markedet innen fiskeri er stabilt med regionale variasjoner. Yachting & Fishery har hatt en positiv utvikling innen dette markedet i 2001.

Virksomheten har gjennom et betydelig utviklingsprogram de siste årene tatt frem en rekke nye, konkurransedyktige produkter. Samtidig er tiltak iverksatt for å styrke det internasjonale distribusjonsnettverket. Dette danner et godt grunnlag for en positiv utvikling og vekst de neste årene.

Gjennom målrettet arbeid er SIMRAD etablert som en internasjonal merkevare og er en av de betydelige aktørene i markedet for elektronikk til fritidsbåter og fiskeri. Virksomheten vil fremover satse ytterligere på markedene i Nord-Amerika og Sør-Europa. Innsatsen vil videre bli forsterket mot båtbyggere og kystflåte som utgjør en relativt liten del av virksomhetens nåværende inntektsgrunnlag.

Merchant Marine

Virksomheten hadde et driftsresultat før avskrivning av goodwill (EBITA) på 49 millioner kroner (-14 millioner kroner). Driftsinntektene var 897 millioner kroner (637 millioner kroner).

Ordreinngangen i 2001 var 1 007 millioner kroner (798 millioner kroner). Ordreservene ved årets utløp utgjorde 624 millioner kroner.

I løpet av 2001 har markedsandelene økt i Det fjerne østen. Dette gjelder særlig for alarm-, monitorerings- og navigasjonssystemer. Virksomheten har opprettholdt sin konkurranseevne i de øvrige markedene og har i samarbeid med Offshore & Subsea inngått kontrakter på leveranser til LNG-tankskip som skal bygges i Sør-Korea.

Innen lastovervåkning og -kontroll har selskapet sikret seg viktige leveranser til gasstankskip. Sensorleveranser til produsenter av skipsmotorer har økt, og det pågår en introduksjon av nye trådløse sensorer. Med dette utvider virksomheten sin satsing innen området.

Integrasjonsprosessen etter oppkjøpet av Navia utvikler seg som planlagt.

Områdets investering i selskapet Hyundai Kongsberg Maritime Co. Ltd. i Sør-Korea har vist seg vellykket og bidrar positivt til Merchant Marines resultater.

Markedet for marine opplæringsssystemer er i endring. Etterspørselen etter løsninger innenfor e-læring og ombordtrening er i vekst. Virksomheten er forberedt på denne utviklingen og har tatt frem nye og fremtidsrettede løsninger. Dette supplerer de maritime treningssimulatorene og bidrar til at Merchant Marine har markedets mest helhetlige maritime treningstilbud.

Verftene i Østen har fortsatt en god ordresituasjon, noe som gir trygghet for konsernets drift i 2002. Det er imidlertid usikkerhet fremover knyttet til utviklingen i verdensøkonomien og behovet for nye skip. Merchant Marine arbeider fortsatt med kostnadssynergier og økende integrasjon etter oppkjøpet av Navia i 2000. Det arbeides systematisk med det nye produktkonseptet «From sensors to systems» og styrking av tilstedeværelsen i Det fjerne østen.

Kongsberg Defence & Aerospace (KDA)

Forretningsområdet hadde driftsinntekter på 2 388 millioner kroner (1 943 millioner kroner), en vekst på 23 %.

Driftsresultat før avskrivning av goodwill ble 138 millioner kroner (85 millioner kroner), og resultat før skatt ble 150 millioner kroner (113 millioner kroner).

Kongsberg Defence & AeroSpaces virksomhet er preget av langsiktige prosjekter med stor andel produktutvikling. Forretningsområdet har i de senere år vunnet kontrakter i sterk internasjonal konkurranse og har ved utgangen av 2001 en ordresreserve på 4 852 millioner kroner (5 218 millioner kroner). 74 % av kontraktene i 2001 er inngått med kunder utenfor Norge. KDA er en nisjeleverandør som satser på internasjonale allianser. Det er identifisert store kontraktsmuligheter både i Norge og internasjonalt. KDA er inne i en vekstfase.

I mai ble det inngått en kontrakt på ca. 360 millioner kroner med General Motors Defense og General Dynamics Land Systems om leveranse av våpenstyringssystemer til de 298 første nye pansrede personellkjøretøyene til Den amerikanske hæren. Dette er første del av en rammekontrakt på ca. 2 milliarder kroner, fordelt over 5-6 år.

Det er inngått nye kontrakter knyttet til Penguin-missilet. Tyrkia har bestilt et antall nye missiler for til sammen 80 millioner kroner, mens US Navy har avtalt et oppgraderingsprogram for til sammen 66 millioner kroner.

Fremdriften i NSM-prosjektet (Nytt Sjømålsmissil) er god. NSM-prosjektet beveger seg inn i en fase der missilet skal testes med økende grad av funksjonalitet.

I løpet av året ble det gjort stortingsvedtak om å bygge fem nye missiltorpedobåter (MTB) av den nye Skjold-klassen. Dersom Kongsberg Gruppen, i samarbeid med franske DCNI, får hovedansvaret for utvikling av kommando- og kontrollsystemer, systemintegrering og våpenleveranser om bord på MTBene, innebærer vedtaket kontraktsmuligheter på i størrelsesorden 1-1,5 milliarder kroner. Dette inkluderer nye sjømålsmissiler (NSM), som vil være hovedvåpenet om bord på MTBene.

Utvikling av feltradioen MRR (Multi Role Radio) ble avsluttet i 2001, og leveranser er igangsatt. Utvikling av ny lett flerbruksradio (LFR) er startet, og kontrakt ble formelt inngått med Det norske forsvaret i desember. Kontrakten omfatter utvikling og produksjon og har et omfang på 254 millioner kroner. I desember ble det inngått en kontrakt om leveranse av nytt kommunikasjonssystem for politi- og grensekontroll til det rumenske innenriksdepartementet til en verdi av 278 millioner kroner.

KDA har overtatt Geco Defence AS i Knarvik og styrket sin kapasitet innen rydding av sjøminer (Mine Counter Measure).

Det er inngått en rammekontrakt på ca. 64 millioner kroner om leveranser av feste- og separasjonsmekanismer til 20 Ariane 5-oppskytninger.

KDA arbeider med å øke volumet spesielt med henblikk på eksportkontrakter, som gir høyere marginer og beviser konkurransedyktighet. KDA utfører produktutvikling i nært samarbeid med kunden og har tilgang til markedene både direkte og gjennom allianser.

Forskning og utvikling

Kongsberg Gruppens aktiviteter innen forskning og utvikling utgjør over 10 % av driftsinntektene, hvorav 282 millioner kroner er egenfinansiert. Prosjekter som finansieres eksternt, gir varige kommersielle rettigheter. Kongsberg Gruppen vil fortsatt satse aktivt på produktutvikling og forventer å holde tilsvarende nivå i årene som kommer. Det blir lagt vekt på at aktivitetene rettes inn mot kjerneområdene.

Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS)

Kongsberg Gruppen har et godt utbygget system for sikkerhetsarbeid, og det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har gått. Styret er opp-tatt av at yrkesbetingede skader og sykdommer skal forebygges, og ansvar og engasjement på alle nivåer i organisasjonen er en vesentlig forutsetning for å lykkes med dette. Miljøarbeidet ivaretas i de enkelte virksomhetsområdene slik at de krav som stilles innen hvert område, blir hensyntatt.

Konsernets forskjellige arbeidsmiljøutvalg har regelmessig avholdt møter i løpet av året. Flere saker har blitt behandlet i utvalgene, og forbedringer blir kontinuerlig gjennomført.

Gjennomsnittlig sykefravær var 2,7 %. Konsernet legger vekt på arbeid med det psykososiale arbeidsmiljøet, blant annet for å være rustet mot endringer. Det gjennomføres en årlig klimaundersøkelse for å kartlegge arbeidsmiljø- og organisasjonsutviklingsforhold. Undersøkelsen ble også gjennomført i 2001, og den viser at forbedringsprosessene gir resultater.

Det er også i 2001 lagt vekt på å ta i bruk miljørettede tiltak i forbindelse med bygningsmassen. Kongsberg Gruppen har egen konsesjon for distribusjon av elektrisitet og leverer også varme, trykkluft og kjøling. Det er gjennom flere år blitt investert betydelige midler i energibesparende tiltak i bygningsmassen. I denne sammenheng legges det vekt på å utnytte tilgjengelig teknologi for å oppnå best mulig energi-optimalisering og rensing av utslipp. Disse tiltakene anses også som lønnsomme for konsernet.

Kongsberg Gruppens aktivitet baseres i hovedsak på utvikling av programvare og systemintegrering. Tradisjonell produksjon er etter hvert blitt en liten del av virksomheten. Håndtering av væsker og stoffer som stiller krav til miljøsikringsaktiviteter, er ivarettatt gjennom konsernets prosedyrer, og konsernet har en kontinuerlig oppfølging av disse forholdene gjennom etablerte rutiner. Miljørisikoen i denne sammenheng anses å være minimal. Konsernets overflatebehandlingsaktivitet er overført til Reime Prosess Notodden AS. Styret er ikke kjent med at konsernets aktiviteter virker forurensende på det ytre miljø.

Personal- og lederutvikling

Konsernet hadde ved årsskiftet 4 012 ansatte, hvorav 799 arbeidet utenfor Norge. I morselskapet var det ved årsskiftet ansatt 30 personer. Ved utgangen av 2000 hadde konsernet 3 765 ansatte.

Det er avgjørende for Kongsberg Gruppen å utnytte og utvikle den kompetanse konsernet besitter for å lykkes langsiktig. Det stimuleres til og arbeides aktivt med utveksling av kunnskap mellom forretningsområdene, og det legges stor vekt på systematisk kompetanseutvikling av både fagressurser og ledere. Et viktig virkemiddel er Kongsbergskolen som har som formål å tilrettelegge, effektivisere og koordinere kurs og opplæringstilbud innen konsernet. Det er også opprettet en felles ressursgruppe for å stimulere og bidra til å identifisere og utvikle kvalifiserte ledertalenter i hele konsernet. Dette gjøres blant annet gjennom en serie skreddersydde lederutviklingsprogrammer, basert på Kongsberg Gruppens verdier, ledelsesprinsipper og forretningsmessige utfordringer. Det å tilby gode utviklingsmuligheter for både fagressurser og ledelse, er også et viktig virkemiddel for å rekruttere og beholde våre medarbeidere.

Det arbeides med ulike tiltak for å sikre rekruttering av tilstrekkelig og riktig kompetanse til Kongsberg Gruppen.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner gjennom de etablerte samarbeids- og representasjonsordningene er godt, og gir verdifulle bidrag til å løse konsernets og selskapenes utfordringer på en konstruktiv måte.

Kongsberg Gruppen gjennomførte i løpet av våren nok et aksjeprogram for ansatte, det femte i rekken. 687 ansatte deltok.

Andre forhold

Kongsberg Gruppen besluttet i 2001 å avvikle selskapet Davis AS. Inkludert kostnader knyttet til avvikling belastes resultatet med -136 millioner kroner før skatt og -98 millioner kroner etter skatt.

Kongsberg Gruppen solgte i desember deler av eiendomsmassen innenfor Kongsberg Næringspark for 265 millioner kroner. Det er samtidig inngått en langsiktig leieavtale med kjøper. 38 % av arealene benyttes av konsernets egen virksomhet, mens de resterende 62 % benyttes av eksterne leietakere.

Eiendomssalget gir en resultateffekt på 143 millioner kroner.

Styre og styrearbeid

I den ordinære generalforsamlingen 10. mai 2001 ble det valgt nytt styre i selskapet. Benedicte Berg Schilbred og Jens Ulltveit-Moe ble valgt som nye medlemmer av styret etter Marianne Lie Harg og Kristian Rambjør. De øvrige seks styremedlemmene ble gjenvalgt.

Det er i løpet av 2001 avholdt ni styremøter. I tillegg er det avholdt et styre-seminar.

Aksjer og aksjonærforhold

På Kongsberg Gruppens ordinære generalforsamling 10.05.01 ble styret gitt fullmakt knyttet til kjøp av egne aksjer. Fullmakten er begrenset oppad til 5 % av aksjekapitalen og gjelder frem til neste ordinære generalforsamling. Kongsberg Gruppen eier pr. 31.12.01 til sammen 667 917 aksjer eller 2,2 % av samlede aksjer i eget selskap. Aksjene er innkjøpt til opsjons- og aksjeprogram for ansatte.

I 2001 ble det femte aksjeprogrammet for ansatte gjennomført. 687 ansatte hadde tegnet seg for totalt 186 459 aksjer. Det ble også tildelt gratis opsjoner til alle som kjøpte aksjer tilsvarende halvparten av antall kjøpte aksjer. Opsjonene kan innløses etter to år.

Årets beløp for regulering av den skattemessige inngangsverdien på aksjene (RISK) for aksjonærene i Kongsberg Gruppen ASA er estimert til kroner 0,41 pr. aksje. RISK-beløpet for inntektsåret 2000 er fastsatt til kroner -0,59 pr. aksje og tilfaller dem som var aksjonærer pr. 01.01.01.

Resultatutsikter 2002

Konsernet vil i 2002 fortsette innsatsen for produktivitetsøkende og lønnsomhetsforbedrende aktiviteter. Uroen i verdensøkonomien forventes å påvirke enkelte av konsernets markeder. Styret forventer likevel resultatfremgang i 2002.

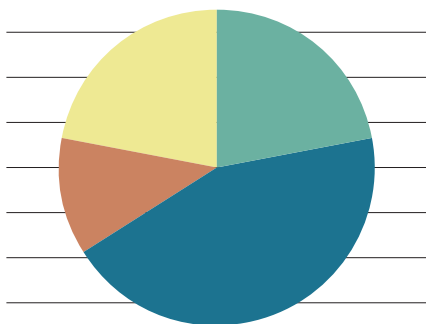
Årsresultat og disponeringer

Morselskapet Kongsberg Gruppen ASA hadde i 2001 et årsresultat på -26 millioner kroner. Styret foreslår at underskuddet dekkes av annen egenkapital.

Selskapets frie egenkapital pr. 31.12.01 var 343 millioner kroner.

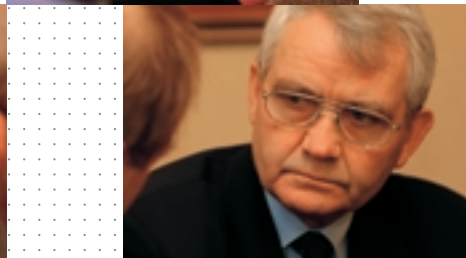
Kongsberg, 5. mars 2002

Fordeling av ansatte etter utdanningsnivå (4 012)

● Sivilingeniører 22 % (881)
● Ingeniører/Teknikere 44 % (1 752)
● Operatører 12 % (491)
● Øvrige funksjonærer 22 % (888)

Styret i Kongsberg Gruppen ASA

Vidar Lande
Styremedlem

Vidar Lande

Berit Ågren Aas
Styremedlem

Berit Ågren Aas

Christian Brinch
Styrets leder

Christian Brinch

Roar Flåthen
Styrets nestleder

Roar Flåthen

Jens Ulltveit-Moe
Styremedlem

Jens Ulltveit-Moe

Benedicte Berg Schilbred
Styremedlem

Benedicte Berg Schilbred

Roar Marthiniusen
Styremedlem

Roar Marthiniusen

Torolf Rein
Styremedlem

Torolf Rein

Jan Erik Korssjøn
Jan Erik Korssjøn
Konsernsjef

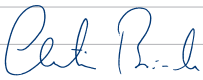

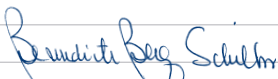
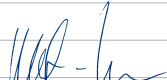
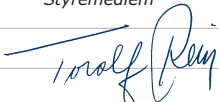

Resultatregnskap 1.1. - 31.12.

Kongsberg Gruppen - Konsern

Beløp i mill. kr.	Note	2001	2000	1999
• Driftsinntekter	4	6 176	5 296	4 412
Varekostnad		(2 766)	(2 222)	(1 712)
Lønnskostnad	5, 18	(1 876)	(1 670)	(1 469)
Annen driftskostnad	6	(906)	(939)	(831)
Avskrivning driftsmidler	17	(191)	(178)	(151)
• Driftsresultat før avskrivning av goodwill og kostnad til erstatningssak		437	287	249
Avskrivning goodwill	16	(76)	(62)	(36)
Kostnad til erstatningssak	3	(33)	-	-
• Driftsresultat		328	225	213
Andel resultat fra investering i tilknyttet selskap	19	(6)	2	19
Netto finansposter	7	(131)	(39)	(27)
• Ordinært resultat før skattekostnad		191	188	205
Gevinst ved salg av eiendommer	9	143	-	149
Resultat av virksomhet under avvikling, netto etter skatt	8	(98)	(156)	(7)
Skattekostnad	20	(113)	(88)	(114)
• Årsresultat		123	(56)	233
Minoritetens andel		1	(2)	-
Majoritetens andel		122	(54)	233
Resultat/utvannet resultat i kroner pr. aksje	22	4,18	-1,86	8,84

Balanse pr. 31.12.

Kongsberg Gruppen - Konsern

	Beløp i mill. kr.	Note	2001	2000	1999
Kongsberg, 5. mars 2002	Utsatt skattefordel	20	10	4	10
	Goodwill	16	1 187	1 249	501
	Varige driftsmidler	17	1 090	1 030	889
Christian Brinch Styrets leder	Finansielle anleggsmidler	10, 18, 19	331	255	192
	• Sum anleggsmidler		2 618	2 538	1 592
	Varer	11	677	643	480
	Fordringer	12, 13	2 017	1 998	1 610
Roar Flåthen Styrets nestleder	Investeringer		2	10	191
	Bankinnskudd og plasseringer		315	182	139
Berit Ågren Aas Styremedlem	• Sum omløpsmidler		3 011	2 833	2 420
	• SUM EIENDELER		5 629	5 371	4 012
	EGENKAPITAL OG GJELD				
Benedicte Berg Schilbred Styremedlem	Aksjekapital	23	150	150	150
	Egne aksjer		(3)	(5)	(3)
	Overkursfond		832	832	832
Jens Ulltveit-Moe Styremedlem	• Sum innskutt egenkapital		979	977	979
	Øvrig konsernkapital		544	412	508
	Minoritetsinteresser		15	17	3
Torolf Rein Styremedlem	• Sum egenkapital	21	1 538	1 406	1 490
	Utsatt skatt	20	347	285	276
	Andre avsetninger for forpliktelser	9	100	30	30
Vidar Lande Styremedlem	• Sum avsetninger for forpliktelser		447	315	306
	Gjeld til kredittinstitusjoner	14	1 093	1 221	-
	• Sum langsiktig gjeld		1 093	1 221	-
	Kundeforskudd		1 028	957	858
Roar Marthinius Styremedlem	Annen kortsiktig gjeld	15	1 523	1 472	1 358
	• Sum kortsiktig gjeld		2 551	2 429	2 216
	• Sum gjeld		4 091	3 965	2 522
	• SUM EGENKAPITAL OG GJELD		5 629	5 371	4 012
Jan Erik Korssjøn Konsernsjef					

Kontantstrømoppstilling

Kongsberg Gruppen - Konsern

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Ordinært resultat før skattekostnad	191	188	205
Andre poster før skatt	7	(216)	139
Betalte skatter	(10)	(54)	(18)
(Gevinst)/tap ved salg av varige driftsmidler	(143)	-	(152)
Avskrivninger	267	248	205
Nedskrivning av goodwill	-	118	-
Resultat fra investering i tilknyttet selskap	6	(2)	(19)
Endring pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	(38)	(33)	(32)
Endring aksjer og obligasjoner	8	(3)	(27)
Endring kortsiktige fordringer	190	(483)	18
Endring prosjekter- og varebeholdninger	(242)	291	(45)
Endring leverandørgjeld	(43)	148	(92)
Endring forskudd fra kunder	71	99	306
Endring andre tidsavgrensninger	57	(255)	(79)
• Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	321	46	409
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	(339)	(307)	(305)
Utbetalinger ved kjøp av aksjer	(41)	(717)	(8)
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	292	12	350
Netto innbetalinger/utbetalinger vedr. finansielle investeringer	-	-	(9)
Netto innbetalinger/utbetalinger langsiktige fordringer og aksjer	-	5	12
• Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(88)	(1 007)	40
Innbetalinger ved opptak av rentebærende gjeld	-	1 115	-
Utbetalinger ved nedbetaling av rentebærende gjeld	(128)	-	(605)
Innbetalinger av egenkapital	-	-	292
Utbetalinger ved kjøp av egne aksjer	-	(62)	(92)
Innbetalinger ved salg av egne aksjer	28	17	23
Utbetalinger av utbytte	-	(66)	(48)
• Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(100)	1 004	(430)
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	133	43	19
Kontanter og kontantekvivalenter pr. 1.1.	182	139	120
• Kontanter og kontantekvivalenter pr. 31.12.	315	182	139

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven 1998 og er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder.

Konsolidering av datterselskaper

I konsernregnskapet er medtatt de selskaper hvor Kongsberg Gruppen ASA, direkte eller indirekte, eier mer enn 50 % og har bestemmende innflytelse. De vesentligste selskaper som inngår i konsernet, fremgår av note 1 i morselskapets regnskap. Konsernregnskapet viser konsernets økonomiske stilling og resultat når disse selskaper betraktes som en enhet.

Aksjer i datterselskaper er eliminert etter oppkjøpsmetoden. Merverdi som ikke kan henføres til bestemte eiendeler, er oppført som goodwill. Ved tilgang av nye datterselskaper er disse tatt med i konsernregnskapet fra oppkjøpstidspunktet. Ved trinnvise oppkjøp legges verdiene ved konsernetableringstidspunktet til grunn. Merverdi i form av goodwill er beregnet ved det enkelte kjøp.

Datterselskaper som er solgt i løpet av året, er tatt med i resultatregnskapet for konsernet frem til salgstidspunktet. Interne resultat- og balanseposter er eliminert.

Omregning av utenlandske datterselskaper

De utenlandske datterselskapers regnskaper er i resultatregnskapet omregnet til gjennomsnittskurser for året. Balansen er omregnet til kurser pr. 31.12. Omregningsdifferanser er ført mot konsernets egenkapital.

Vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Klassifisering av postene i regnskapsåret bygger på at alle eiendeler som knytter seg til varekretsløpet, fordringer som tilbakebetales innen ett år samt «eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten», er omløpsmidler. Andre eiendeler er anleggsmidler.

Sertifikatlån er klassifisert som langsiktig gjeld med bakgrunn i at konvertering til banklån med lang løpetid kan foretas. Vurdering av omløpsmidler skjer til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost fratrukket eventuelle bedriftsøkonomiske avskrivninger. Dersom virkelig verdi av anleggsmidler er lavere enn balanseført verdi og verdifallet ikke antas å være av forbigående art, er det foretatt nedskrivning.

Valuta

Fordringer og gjeld er omregnet til balansedagens kurs.

Immaterielle eiendeler

Avskrivning av goodwill er foretatt med utgangspunkt i de vurderinger av inntjeningen som er gjort i forbindelse med oppkjøpet av det enkelte selskap. Ved den enkelte regnskapsavslutning vurderes verdien av gjenværende goodwill, og eventuell nedskrivning eller endring av avskrivningstid foretas.

Alle kostnader i forbindelse med egenfinansiert forskning og utvikling er belastet resultatregnskapet.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er som hovedregel fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Aksjer og andeler i tilknyttede selskap og datterselskap

Som tilknyttede selskap er definert de selskap hvor konsernet har betydelig innflytelse. Andel i tilknyttede selskap er vurdert etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. I selskapsregnskapet er aksjer og andeler i tilknyttede selskap vurdert etter kostmetoden.

Andre anleggsaksjer og andeler

Langsiktige aksjer og andeler hvor Kongsberg Gruppen ikke har betydelig innflytelse, balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående. Mottatt utbytte og andre overskuddsutdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Aksjer i andre selskap (omløpsaksjer)

Andre omløpsaksjer vurderes til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og netto salgsverdi. For råvarer og varer i arbeid beregnes netto salgsverdi til salgsverdien av ferdig tilvirkede varer redusert for gjenværende tilvirkningskostnader og salgskostnader.

Inntektsføringsprinsipper

Konsernets aktivitet består i det alt vesentlige av utvikling og produksjon av produkter og systemer på basis av inngåtte ordrer. Opparbeidet verdi på kontrakter under utførelse inngår i driftsinntekter. I balansen er opparbeidet verdi som ikke er fakturert, presentert som prosjekter under utførelse. Opparbeidet verdi er fastsatt som påløpne tilvirk-

ningskostnader med tillegg av andel av vurdert opptjent kontraktsfortjeneste.

Tilvirkningskostnadene omfatter direkte lønn, direkte materialer og en forholdsmessig andel av de enkelte forretningsområdenes indirekte kostnader, mens generelle utviklingskostnader, salgskostnader og felles administrasjonskostnader ikke inngår i tilvirkningskostnader. Opptjent kontraktsfortjeneste er fastsatt etter at det er tatt hensyn til reinntekter på kundeforskudd som overstiger estimert kapitalbinding i de enkelte prosjektene. Vurdert opptjent kontraktsfortjeneste skal høyst utgjøre en forholdsmessig andel av forventet total kontraktsfortjeneste. Den forholdsmessige andel av kontraktsfortjenesten beregnes ut fra det enkelte prosjekts fullføringsgrad, som i hovedsak fastsettes på grunnlag av påløpne kostnader i forhold til forventede totale kostnader på vurderingstidspunktet.

Kontraktsfortjeneste vil først bli inntekstført når prosjektets sluttresultat kan estimeres med rimelig grad av sikkerhet. Forventet tap på gjenværende del av et prosjekt kostnadsføres umiddelbart i sin helhet.

Fastsettelse av opptjent kontraktsfortjeneste på prosjekter vil kunne innebære en rekke vurderinger. Disse vurderingene foretas av ledelsen etter beste skjønn. Vurderingenes omfang og kompleksitet innebærer imidlertid at de faktiske resultatene vil kunne avvike fra de vurderinger som er foretatt ved regnskapsavslutningene.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Finansielle instrumenter

Kongsberg Gruppen benytter finansielle instrumenter for å styre eksponeringer knyttet til valuta og renter. De fleste valutakontrakter er sikring av fremtidige valutainnbetalinger og -utbetalinger og sikring av balanseposter i valuta.

Gevinster og tap på valutakontrakter som tilfredsstillere kravene for sikring, klassifiseres og vurderes sammen med den sikrede post. Gevinster og tap på valutakontrakter som tilfredsstillere kriteriene for sikring av fremtidige transaksjoner, blir resultatført sammen med transaksjonen.

Valutakontrakter som ikke klassifiseres som sikring, vurderes som en portefølje og verdsettes til markedsverdi. Netto tap og gevinst resultatføres under finansposter.

Renteinstrumenter som ikke klassifiseres som sikring, vurderes som en portefølje og verdsettes til markedsverdi. Netto tap og gevinst resultatføres under finansposter. Beløp som mottas eller betales på rentebytteavtaler og som tilfredsstillere kriteriene for sikring av en rentebærende eiendel eller gjeld, resultatføres over kontraktperioden.

Gevinster og tap for sikringsinstrumenter som rulleres før kontraktens utløp, balanseføres og resultatføres over tid sammen med sikringsobjektet.

Pensjoner

Mor- og datterselskapene har kollektive tjenestepensjonsordninger som gir de ansatte rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser etter netto ytelsesplaner. Pensjonsytelsene er basert på antall opp-tjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder. For å sikre en enhetlig beregning av konsernets pensjonsforpliktelser har samtlige konsernselskaper benyttet en og samme aktuar ved beregningene. Konsernets juridiske forpliktelse påvirkes ikke av den regnskapsmessige behandlingen.

I resultatregnskapet er årets netto pensjonskostnad etter fradrag for forventet avkastning på pensjonsmidlene vist under lønnskostnader. I balansen vises netto pensjonsmidler inklusive arbeidsgiveravgift under finansielle anleggsmidler. Endringer i estimatavvik for forpliktelsen og pensjonsmidlene fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikene overstiger 10 % av det høyeste av brutto pensjonsforpliktelse eller pensjonsmidlene. Planendringer fordeles over gjenværende gjennomsnittlig opptjeningstid.

Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endringen i utsatt skatt. Endringen i utsatt skatt reflekterer de fremtidige betalbare skatter som oppstår som følge av årets aktiviteter. Utsatt skatt er den skatten som påhviler det akkumulerte resultatet, men som kommer til betaling i senere perioder.

Det er beregnet utsatt skatt av netto skatteøkende midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige balanseverdier etter utligning av skattereduserende midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring etter gjeldsmetoden.

For langsiktige tilvirkningskontrakter med resultatansvar er det lagt til grunn at skattemessig inntektsføring først skal finne sted ved avslutningen av det enkelte oppdrag. Som følge av store og langsiktige kontrakter foreligger det derfor betydelige skatteøkende midlertidige forskjeller.

1 ENDRINGER I KONSERNETS STRUKTUR

Kongsberg Defence Communications

I 2000 kjøpte Kongsberg Gruppen seg opp til 100 % i Kongsberg Ericsson Communications ANS ved å kjøpe Ericsson AS' 50 % andel for 57,5 mill. kr. Kongsberg Gruppen har hatt en 50 % eierandel i Kongsberg Ericsson Communications ANS siden 1990. Selskapet er tatt inn i konsernregnskapet med 50 % frem til 31.3.00 og med 100 % frem til 30.6.00. Fra 01.07.00 er virksomheten overført til aksjeselskapet Kongsberg Defence Communications AS. Goodwill ved oppkjøpet utgjør 78 mill. kr. og avskrives over 15 år. Avskrivningstiden er basert på langsiktigheten i virksomheten, og selskapets teknologi kompletterer konsernets kjerneteknologi innen forsvarsmarkedet.

Navia

Kongsberg Gruppen overtok majoriteten av aksjene i Navia ASA i mai 2000 og har senere ervervet alle utestående aksjer i selskapet. Samlet kostpris for aksjene utgjør 842 mill. kr. hvorav 804 mill. kr. er overtatt i 2000 med kontant oppgjør. Navia ASA er tatt inn i konsernregnskapet fra 1. mai 2000, og Navias eiendeler og gjeld er tatt inn til virkelig verdi.

Davis

Kongsberg Gruppen besluttet i 2000 å avhende Davis, og i den forbindelse ble goodwill og verdier i Davis' balanse relatert til tidligere markedsinvesteringer, fordringer og varelager nedskrevet. I 2001 ble forsøket på å avhende Davis avsluttet, og det ble igangsatt en styrt avvikling av virksomheten. Alle inntekter og kostnader vedrørende Davis er presentert netto etter skatt som resultat av virksomhet under avvikling. Tallene for tidligere år er omarbeidet for å være sammenlignbare.

2 FINANSIELL MARKEDSRISIKO

Renterisiko

Konsernet har som policy å unngå renterisiko. Kongsberg Gruppen har ved inngangen til 2002 brutto rentebærende gjeld på 1 093 mill. kr. hvorav 1 035 mill. kr. i konsernets sentrale finansieringsprogram og resten som datterselskapers egne eksterne lån.

Kongsberg Gruppen har sikret sine lån med rentebindingsavtaler og rentebytteavtaler. Finanskostnader knyttet til eksisterende lån vil bare i ubetydelig grad bli påvirket av renteendringer i 2002.

Valutarisiko

Kongsberg Gruppen har størstedelen av sin verdiskapning i Norge, mens om lag 70 % prosent selges i utlandet. Konsernets konkurrenter er fra Europa, USA og Japan.

Dette gir konsernet en betydelig valutaeksponering. USD er dominerende valuta på inntektssiden, og mer enn 20 % av konsernets driftsinntekter er i USD.

Kongsberg Gruppen har som policy å begrense valutarisiko, men samtidig ha et aktivt forhold til valutaenes betydning som konkurranseparameter. Alle kontraktsfestede valutastrømmer av betydning sikres.

Det foretas også sikring av budsjetterte valutastrømmer og større kontraktstilbud i valuta. Sikring av budsjetterte valutastrømmer tar utgangspunkt i det enkelte selskaps markeds- og konkurransesituasjon.

Pr. 31.12.01 har konsernet samlet sikret fremtidige valutainntekter tilsvarende til sammen 4 100 mill. kr.

Sikringene vurderes fortløpende i lys av situasjonen både i valutamarkedet og i konsernets markeder.

Med sikringene av budsjetterte valutastrømmer og av inngåtte kontrakter i valuta vil konsernets driftsinntekter og resultat i 2002 i liten grad påvirkes av svingninger i valutakursene.

Noter

Konsern

3 KOSTNAD TIL ERSTATNINGSSAK

Kongsberg Gruppen ble i Borgarting Lagmannsrett dømt til å betale 17,2 mill. kr. i erstatning, pluss renter og saksomkostninger. Til sammen ble det kostnadsført 33 mill. kr.

Saken gjelder en omtvistet avtale som tidligere Norsk Forsvarsteknologi AS hadde med Drammens-selskapet BTT Info Sign AS om produksjon av LCD-paneler til det belgiske selskapet BN Bombardier.

4 DRIFTSINNEKTER Geografisk fordeling

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Norge	1 620	1 381	1 601
Skandinavia	306	304	342
Europa	1 866	1 811	1 211
USA/Canada	1 199	912	662
Asia	879	614	493
Øvrige	306	274	103
Sum	6 176	5 296	4 412

Hovedtall pr. virksomhetsområde

Interne leveranser søkes priset til markedsverdi

Beløp i mill. kr.	Drifts- inntekter	Drifts- kostnader	Driftsres. f. goodwill	Avskrivning goodwill m.v. *)	Drifts- resultat	Engasjert kapital **)	Rentefri gjeld	Investe- ringer	Av- og ned- skrivninger
1999									
Offshore & Subsea	1 534	1 327	207	23	184	916	640	68	31
Yachting & Fishery	827	778	49	11	38	946	281	72	40
Merchant Marine	541	526	15	2	13	578	380	46	21
Defence & Aerospace	1 268	1 255	13	-	13	791	1 407	79	42
Øvrig/eliminering	242	277	(35)	-	(35)	451	(186)	40	17
Sum	4 412	4 163	249	36	213	3 682	2 522	305	151
2000									
Offshore & Subsea	1 509	1 346	163	28	135	1 416	765	622	47
Yachting & Fishery	909	863	46	11	35	979	191	49	41
Merchant Marine	637	651	(14)	17	(31)	1 038	584	362	18
Defence & Aerospace	1 943	1 858	85	4	81	1 425	1 527	185	52
Øvrig/eliminering	298	291	7	2	5	321	(323)	17	20
Sum	5 296	5 009	287	62	225	5 179	2 744	1 235	178
2001									
Offshore & Subsea	1 852	1 632	220	37	183	1 884	676	171	51
Yachting & Fishery	940	906	34	12	22	996	317	44	38
Merchant Marine	897	848	49	18	31	934	362	14	21
Defence & Aerospace	2 388	2 250	138	7	131	1 406	1 748	92	72
Øvrig/eliminering	99	103	(4)	35	(39)	92	(105)	18	9
Sum	6 176	5 739	437	109	328	5 312	2 998	339	191

*) Inkluderer kostnad til erstatningssak under Øvrig/eliminering i 2001.

***) Engasjert kapital er totale eiendeler fratrukket kortsiktige finansielle investeringer samt bankinnskudd og plasseringer.

5 LØNSSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE OG GODTGJØRELSE

Lønnskostnader

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Lønninger	1 549	1 378	1 212
Arbeidsgiveravgift	209	188	162
Pensjonskostnader	47	44	31
Andre ytelser	71	60	64
Sum	1 876	1 670	1 469

Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret har vært 3 888.

Konsernsjef har en gjensidig oppsigelsestid på 6 måneder. Utover oppsigelsestiden kan konsernsjef under spesielle omstendigheter opprettholde lønn inntil ett år etter fratredelse. De øvrige medlemmene av konsernledelsen kan ved fratredelse ha krav på full lønn inntil ett år. Konsernledelsen har avtale om førtidspensjonering og resultatlønn med inntil 1,25 ganger månedslønn.

Godtgjørelse til konsernsjef

Lønn	1 675 808
Pensjonspremie til konsernsjef	679 938
Annen godtgjørelse	113 677

Godtgjørelse til styret

Honorar til styrets medlemmer	939 998
Konsulenthonorar til styrets leder utover ordinært styrehonorar	188 700

Godtgjørelse revisor

Honorar til revisor utgjør kr. 475 000,- for ordinær revisjon av morselskapet og kr. 3 237 500,- for ordinær revisjon av de datterselskaper i Norge som er revidert av Arthur Andersen & Co. Tilleggstjenester fra samme revisor utgjør kr. 310 000,- for morselskapet og kr. 566 500,- for de øvrige selskapene.

6 ANNEN DRIFTSKOSTNAD

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Salg, reklame mv.	87	61	79
Innleide tjenester	215	229	211
Drift og vedlikehold	49	54	92
Husleierelaterte kostnader	86	93	48
Reise og diett	205	216	175
Driftsrelaterte innkjøp	139	154	83
Øvrig	125	132	143
Sum	906	939	831

7 NETTO FINANSPOSTER

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Renteinntekter	4	24	11
Rentekostnader	(111)	(73)	(49)
Verdiendring omløpsaksjer	(16)	4	11
Annen finanskostnad	(8)	-	-
Gevinst ved salg av aksjer	-	6	-
Sum	(131)	(39)	(27)

8 VIRKSOMHET UNDER AVVIKLING

Virksomhet under avvikling omfatter virksomheten i Davis AS med datterselskaper. Avviklingen er i det alt vesentlige gjennomført i 2001.

Følgende resultatelementer inngår:

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Driftsinntekter	283	351	384
Sum driftsinntekter	283	351	384
Varekostnad	(307)	(328)	(289)
Lønnskostnad	(38)	(37)	(32)
Avskrivninger	(2)	(3)	(3)
Annen driftskostnad	(67)	(64)	(49)
Driftsresultat før avskrivning av goodwill	(131)	(81)	11
Av- og nedskrivning goodwill	-	(123)	(15)
Driftsresultat	(131)	(204)	(4)
Netto finansposter	(5)	(12)	(6)
Ordinært resultat før skattekostnad	(136)	(216)	(10)
Skattekostnad	38	60	3
Resultat etter skattekostnad	(98)	(156)	(7)

Regnskapsført verdi i balansen av eiendeler og forpliktelser utgjør:

Omløpsmidler	71
Kortsiktig gjeld	64

Noter

Konsern

9 SALG OG TILBAKELEIE AV EIENDOM

Datterselskapet Kongsberg Næringseiendom AS har i 1999 og 2001 solgt deler av eiendomsmassen i Kongsberg Næringspark. Eiendommene er leid tilbake på langsiktige kontrakter som løper til henholdsvis 2014 og 2018. Tilbakeleien er ansett som en operasjonell leieavtale.

I tillegg til leiebeløpene er Kongsberg Næringseiendom ansvarlig for visse kostnader knyttet til avgifter og vedlikehold av eiendommene. Av de solgte eiendommene er 13 369 kvadratmeter leid ut til konsernselskaper og 51 759 kvadratmeter leiet ut til eksterne leietakere på kontrakter med varighet fra 3 måneder til 11 år.

Gevinsten ved salg av eiendommene er i resultatregnskapet presentert etter ordinært resultat. Tallene for 1999 er omklassifisert tilsvarende. Gevinsten fremkommer etter at det er foretatt avsetning for forpliktelser som Kongsberg Næringseiendom har vedrørende tilbakeleie, avgifter og vedlikehold ut over det som forventes dekket av fremleiebeløp som mottas fra leietakerne. De beregnede forpliktelsene utgjør 100 mill. kr. (30 mill. kr. i 1999).

Ved salget i 2001 har Kongsberg Næringseiendom gitt en rentebærende selgerkreditt på 20 mill. kr. som inngår i andre langsiktige fordringer. Kongsberg Næringseiendom har opsjon på tilbakekjøp av eiendommene som er solgt i 2001 til markedsverdi ved utløpet av leieperioden.

10 FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Investeringer i tilknyttede selskap	112	34	103
Andre aksjer	16	84	10
Netto pensjonsmidler	128	90	56
Lån til ansatte	9	9	6
Andre langsiktige fordringer	66	38	17
Sum	331	255	192

11 VARER

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Råvarer	360	338	202
Ferdigvarer	317	305	278
Sum	677	643	480

12 FORDRINGER

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Kundefordringer	1 116	1 141	941
Prosjekter under utførelse	678	470	520
Andre fordringer	104	204	120
Forskudd til leverandører	119	183	29
Sum	2 017	1 998	1 610

13 LANGSIKTIGE TILVIRKNINGSKONTRAKTER

Kongsberg Defence & Aerospace er den mest prosjektorienterte delen av virksomheten. De største tilvirkningskontraktene pr. 31.12.01 innenfor de ulike produktområdene utgjør:

Beløp i mill. kr.	Samlet ordre	Drifts-innt.01	Gjenst. drifts.innt.	Ferdig
Missil- og spaceprodukter	3 543	775	1 213	2005
Sjøforsvarsprodukter	2 313	320	1 092	2007
Luftvern, trenere og simulatorer	1 186	270	683	2004
Våpenstyringssystemer	555	139	413	2007
Militær kommunikasjon	2 176	302	703	2006

14 LANGSIKTIG GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Pantelån	385	405	-
Sertifikatlån / syndikatlån	650	750	-
Annen langsiktig gjeld	58	66	-
Sum	1 093	1 221	-

Lån på 650 mill. kr. består av banklån (syndikert lånefasilitet) 200 mill. kr. og sertifikatlån på 450 mill. kr. Den syndikerte lånefasiliteten ble etablert i 1999 og varer frem til 2004 og har en total ramme på 800 mill. kr. Pantelånet på 385 mill. kr. har en løpetid på 20 år og ble etablert i 2000. Annen langsiktig gjeld er lån som hovedsakelig innehas av datterselskapet Kongsberg Maritime Ltd. (UK). Kongsberg Gruppen har sikret sine lån med rentebindingsavtaler og rentebytteavtaler. Finanskostnader knyttet til eksisterende lån vil bare i ubetydelig grad bli påvirket av renteendringer i 2002.

...fortsetter →

Noter

Konsern

Den syndikerte lånefasiliteten har følgende krav til finansielle nøkkeltall:

- konsernets egenkapital skal være minst 1,2 milliarder kroner
- konsernets egenkapital i % skal være minimum 25 %
- resultat før renter og skatt skal være dobbelt så stort som betalbare renter, målt rullerende basert på fire påfølgende kvartaler
- de største datterselskapene skal stå for ikke mindre enn 80 % av totale eiendeler eller konsoliderte inntekter

- Netto rentebærende gjeld skal ikke overstige 3 ganger EBITDA (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation of goodwill)

Som følge av avsetning knyttet til avviklingen av Davis ble nøkkeltall c) brutt pr. 2. kvartal. Kongsberg Gruppen har fått en bekreftelse fra alle bankene om at effekten knyttet til Davis kan holdes utenfor ved beregning av nøkkeltallet. Alle betingelser er oppfylt ved årsskiftet.

15 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Leverandørgjeld	564	607	422
Skyldige offentlige avgifter	140	119	117
Betalbar skatt	9	-	54
Avsatt utbytte	-	-	66
Annen kortsiktig gjeld	810	746	699
Sum	1 523	1 472	1 358

I annen kortsiktig gjeld inngår kostnadsavsetning og periodisering i tilknytning til prosjekter, garantiavsetning, samt avsetning til feriepenger.

16 IMMATERIELLE EIENDELER

Beløp i mill. kr.	Simrad	Navico	Norcontrol	IT	Norcontrol Skipsautomasjon	Navia	Kongsberg Defence Comm.	Geco Defence	Sum Goodwill
Anskaffelseskost 31.12.00	433	77	12		36	838	78	-	1 474
Tilgang	3	-	-	-	-	-	-	14	17
Anskaffelseskost 31.12.01	436	77	12		36	838	78	14	1 491
Akkumulert avskrivning 31.12.01	(185)	(13)	(4)		(20)	(71)	(10)	(1)	(304)
Balanseført verdi 31.12.01	251	64	8		16	767	68	13	1 187
Årets ordinære avskrivninger	19	4	2		2	42	6	1	76

Avskrivning av goodwill er foretatt med utgangspunkt i de vurderinger av inntjeningen som er gjort i forbindelse med oppkjøpet av det enkelte selskap. Avskrivningssatsene utgjør mellom 5 og 20 %. Ved den enkelte regnskapsavslutning vurderes verdien av gjenværende goodwill, og eventuell nedskrivning eller endring av avskrivningstid foretas.

Alle kostnader i forbindelse med egenfinansiert forskning og utvikling er belastet resultatregnskapet med 282 mill. kr. Kostnadene er ikke ansett å tilfredsstille kriteriene til balanseføring.

Noter

Konsern

17 VARIGE DRIFTSMIDLER

<i>Beløp i mill. kr.</i>	<i>Maskiner og anlegg</i>	<i>Driftsløsøre</i>	<i>Tomter/bygg og annen fast eiendom</i>	<i>Sum</i>
Anskaffelseskost 31.12.00	412	700	856	1 968
Kursendringer	(1)	(1)	-	(2)
Tilgang	56	135	131	322
Avgang	(27)	(27)	(130)	(184)
• Anskaffelseskost 31.12.01	440	807	857	2 104
Akkumulert av-/nedskrivning 31.12.01	(289)	(560)	(165)	(1 014)
• Balanseført verdi 31.12.01	151	247	692	1 090
Årets ordinære avskrivninger	45	115	31	191
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	6	9	110	125

Konsernet benytter lineære avskrivninger for alle varige driftsmidler. Den økonomiske levetiden for driftsmidlene er beregnet til:

* Maskiner og anlegg	12 - 33 %
* Driftsløsøre	12 - 33 %
* Bygninger og annen fast eiendom	2 - 10 %
* Tomter	0 %

18 PENSJONSKOSTNADER, -MIDLER OG -FORPLIKTELSE

Antall ansatte i konsernet i Norge som er tilknyttet tjenstepensjonsordningene, er 3 213 pr. 31.12.01. Ordningene er behandlet som ytelsesplaner. Pensjonsytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder.

Ved beregning av de fremtidige pensjoner er følgende forutsetninger lagt til grunn:

	<i>2001</i>	<i>2000</i>	<i>1999</i>
Diskonteringsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %
Forventet avkastning	8,0 %	8,0 %	8,0 %
Lønnsregulering	3,0 %	3,0 %	3,0 %
G-regulering	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Pensjonsregulering	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Frivillig avgang	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Årets pensjonskostnad fremkommer slik:

<i>Beløp i mill. kr.</i>	<i>2001</i>	<i>2000</i>	<i>1999</i>
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	39	39	31
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	40	34	23
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	(47)	(43)	(28)
Amortisering estimatavvik	3	2	1
Periodisert arbeidsgiveravgift	5	5	4
• Årets netto pensjonskostnad	40	37	31
Kostnader ved tilskuddsplaner utenfor Norge	7	7	-

<i>Beløp i mill. kr.</i>	<i>2001</i>	<i>2000</i>	<i>1999</i>
Brutto pensjonsforpliktelse	(654)	(572)	(388)
Brutto verdi av pensjonsmidlene	683	596	408
• Netto pensjonsmidler/ (-forpliktelser)	29	24	20
Ikke resultatførte estimatavvik og planendringer	82	53	28
Arbeidsgiveravgift	17	13	8
• Netto balanseførte pensjonsmidler	128	90	56

Aldersgrensen for å ta ut avtalefestet pensjon (AFP) er 62 år. Konsernets utvidede pensjonsforpliktelse er tatt inn i regnskapet i samsvar med aktuarberegning med utgangspunkt i redusert pensjonsalder, 25 % uttakstilbøyelighet, 20 % arbeidsgiverfinansiering og for øvrig samme forutsetninger som for ordinær pensjon. Så vel faktisk uttakstilbøyelighet som endelig finansiering kan medføre endringer i de endelige pensjonsforpliktelser.

Overfinansieringen ligger innenfor Total Benefit Obligation (TBO), og det er i regnskapføringen forutsatt at all overfinansiering vil kunne utnyttes på grunn av kjente fremtidige forpliktelser og den stadige utviklingen som skjer i konsernets virksomhet og organisering.

Noter

Konsern

19 ANDELER I TILKNYTTETE SELSKAP M.V.

<i>Beløp i mill. kr.</i>	<i>Kitron ASA</i>	<i>Kongsberg Lockheed Martin Space Data Services AS</i>	<i>CCIS House AS</i>	<i>Teknologisk Institutt Laboratoire- tjenester AS</i>	<i>Hyundai Kongsberg Maritime Co. Ltd.</i>	<i>Sensit AS</i>	<i>Sum</i>
Anskaffelsesår	1998	1998	1998	1999	1999	2001	
Forretningskontor	Hisøy	Tromsø	Asker	Ågotnes	Korea	Trondheim	
Eier- og stemmeandel	21,1 %	50,0 %	42,5 %	25,0 %	35,0 %	32,0 %	
Anskaffelseskost	45	3	2	3	20	10	
Inngående balanse 01.01.01	-	(2)	2	6	28	-	34
Tilgang	74					14	88
Utbytte	-	-	-	-	(1)	-	(1)
Omregningsdifferanse	-	-	-	-	(2)	-	(2)
Andel årets resultat	(11)	(2)	-	-	5	(1)	(9)
Avskrivning henførbare mer-/mindreverdier	-	2	-	-	-	-	2
Utgående balanse 31.12.01	63	(2)	2	6	30	13	112
-herav uavskrevet mer-/mindreverdi	-	(3)	-	-	-	-	(3)

Kitron ASA er behandlet som tilknyttet selskap fra 4. kvartal 2001 som følge av at Kongsberg Gruppens eierandel er økt fra 18,7 % til 21,1 % ved deltakelse i emisjonen i september 2001. Eierandelen i Kitron ASA har vært regnskapsført etter kostmetoden fra april 2000 til september 2001, og resultatandelen for denne perioden er ført direkte mot verdien av andelen.

Tilgang for andelen i Kitron består av:

Opprinnelig verdi av andel i Kitron	66
Tilgang ved emisjon	27
Korrigerende for tidligere perioders resultatandel	(19)
Netto tilgang	74

Noter

Konsern

20 SKATT

Det er beregnet utsatt skatt/utsatt skattefordel av midlertidige forskjeller og skattemessig underskudd knyttet til:

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Anleggsmidler/langsiktig gjeld	43	47	73
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	1 224	1 161	885
Skattemessig underskudd	(65)	(203)	(8)
Midlertidige forskjeller og skattemessig underskudd	1 202	1 005	950
Utsatt skatt	347	285	276
Utsatt skattefordel utlandet	(10)	(4)	(10)
Netto utsatt skatt	337	281	266

Beløp i mill. kr.	2001	2000	1999
Skattekostnaden består av følgende poster:			
Skatteeffekt av poster ført direkte mot egenkapitalen	-	-	5
Skatteeffekt av virksomhet under avvikling	38	60	3
Endring utsatt skatt Norge og utland	56	15	36
Betalbar skatt Norge og utland	19	13	70
Skattekostnad	113	88	114

Avstemming av effektiv mot anvendt skattesats:

28 % av ordinært resultat før skatt og gevinst ved salg av eiendommer	94	52	99
Netto avskrivning konserngoodwill	3	23	11
Tidligere ikke hensyntatte skattefordeler i Norge	-	-	(3)
Effekt av skattesatsforskjeller og ikke hensyntatte skattefordeler i utlandet	12	11	7
Andre permanente forskjeller	4	2	-
Skattekostnad	113	88	114

21 EGENKAPITAL

Beløp i mill. kr.	Aksje- kapital	Egne aksjer	Over- kursfond	Annen egenkapital	Sum morselskap	Konsern- selskaper	Sum konsern
Egenkapital pr. 01.01.01	150	(5)	832	375	1 352	54	1 406
Egne aksjer	-	2	-	30	32	-	32
Årsresultat	-	-	-	(26)	(26)	149	123
Omregningsdifferanse	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Korrigering egenkapitalandel Kitron	-	-	-	-	-	(19)	(19)
Kjøp av minoritetsinteresser	-	-	-	-	-	(3)	(3)
Sum egenkapital pr. 31.12.01	150	(3)	832	379	1 358	180	1 538

22 RESULTAT/UTVANNET RESULTAT PR. AKSJE

Resultat pr. aksje er beregnet ved å dividere årsresultatet med et tidsveiet gjennomsnitt av antall utestående ordinære aksjer i perioden 01.01.01 til 31.12.01. Ordinære aksjer som er utstedt ved kapitalforhøyelse og aksjer som er kjøpt tilbake i perioden, er veiet i henhold til den del av rapporteringsperioden de har vært utestående.

	2001	2000	1999
Majoritetens andel av årsresultat (mill. kr.)	122	(54)	233
Aksjekapital (mill. aksjer)	30,0	30,0	30,0
Veiet antall utestående aksjer (mill. aksjer)	29,2	29,1	26,4
Resultat pr. aksje i kroner	4,18	(1,86)	8,84

23 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Aksjekapitalen består pr. 31.12.01 av 30 000 000 aksjer pålydende kr. 5,-.

Oversikt over de største aksjonærene pr. 31.12.01:

Navn	Antall aksjer	%-andel
Staten v/Nærings- og handelsdepartementet	15 000 400	50,0 %
Umoe Invest AS	3 236 596	10,8 %
Folketrygdfondet	1 350 000	4,5 %
Fidelity Funds, Luxembourg	931 400	3,1 %
JP Morgan Chase Bank Clients, UK	788 600	2,6 %
Kongsberg Gruppen ASA	667 917	2,2 %
Tine Pensjonskasse	608 000	2,0 %
Ferd Invest	500 000	1,7 %
Aksjefondet Gambak	400 000	1,3 %
Verdipapirfondet Skagen Vekst	370 255	1,2 %
• Sum	23 853 168	79,5 %
Øvrige (eierandel < 1%)	6 146 832	20,5 %
• Totalt antall aksjer	30 000 000	100,0 %

Egne aksjer

Kongsberg Gruppen har en beholdning av 667.917 egne aksjer til bruk i aksjeprogram. Aksjene er kjøpt i henhold til fullmakt gitt på ordinær generalforsamling 27.04.99, 05.05.00 og 10.05.01 og gir rom for tilbakekjøp av inntil 5 % av utestående aksjer.

	Antall	Beløp i mill. kr.
Beholdning egne aksjer 31.12.01	989 157	106
Egne aksjer avhendet til ansatte	(321 240)	(32)
• Beholdning egne aksjer	667 917	74

Det er samlet utstedt 766 058 opsjoner til ansatte, herav gjelder 581 471 opsjoner et program til en gruppe sentrale ansatte som ble etablert i 1999. Programmet er 3-årig og 39 personer kjøpte opsjoner for til sammen 474 000 aksjer. Opsjonene har tre års varighet, og innløsningskursen i august 2002 er kr 120,90. Opsjonene hadde en pris på kr 3,- pr. stk. Høsten 2001 ble det tildelt opsjoner til ytterligere 14 personer. Opsjonene har et omfang på til sammen 107 471 aksjer. Opsjonene har forfall i august 2002 og har en innløsningskurs på kr 111,- pr. aksje. Opsjonene er tildelt med en opsjonspremie på kr 1,- pr. opsjon.

...fortsetter →

Noter

Konsern

Aksjer og opsjoner eid av medlemmer i styret, konsernledelse og nærstående parter:

Navn	Antall aksjer	Antall opsjoner
KONSERNLEDELSE:		
Jan Erik Korssjøen, konsernsjef	4 440	31 500
Torfinn Kildal, administrerende direktør, Kongsberg Maritime AS	5 654	20 000
Arne Solberg, finansdirektør	4 982	20 000
Tom Gerhardsen, administrerende direktør, Kongsberg Defence & Aerospace AS	4 102	20 000
Even Aas, konserndirektør, Informasjon og samfunnskontakt	882	20 000
Stig Trondvold, konserndirektør, Forretningsutvikling	619	16 111

STYRET:

Umoe Invest AS (eid av Jens Ulltveit-Moe, styremedlem)	3 236 596	-
Jens Ulltveit-Moe, styremedlem	100 000	-
Roar Marthiniusen, styremedlem	2 175	-
Berit Ågren Aas, styremedlem	1 252	-
Vidar Lande, styremedlem	930	-

Fordeling av aksjonærer etter beholdningsstørrelse:

Antall aksjer	Antall eiere	Beholdning %
1-100	395	0,08
101-1 000	1 768	2,68
1 001 - 10 000	423	3,30
10 001 - 100 000	71	8,88
100 001 - 1 000 000	17	19,77
Over 1 000 000	3	65,29
Sum	2 677	100,00

Av de 2 677 eierne pr. 31.12.01 var 254 utenlandske, med en samlet beholdning på 8,5 %.

24 PANTSTILLELSER OG GARANTIER M.V.

Pantstillelser

Beløp i mill. kr.	2001	2000
Følgende lån er sikret med pant:		
Lån mot pant i bygninger med driftstilbehør	385	405
Balanseført verdi av pantsatte eiendeler: Bygninger, maskiner, inventar, m.m.	533	377

Garantiansvar

Beløp i mill. kr.	2001	2000
Garantiansvar ansatte	2	2

Resultat, balanse og kontantstrømoppstilling

Kongsberg Gruppen ASA

Beløp i mill. kr.	2001	2000	Beløp i mill. kr.	Note	2001	2000
RESULTATREGNSKAP			BALANSE PR. 31.12.			
1.1. - 31.12.			EIENDELER			
Driftsinntekter	51	64	Utsatt skattefordel		33	21
Lønnskostnad	29	26	Varige driftsmidler		12	9
Avskrivning	3	2	Aksjer i datterselskaper	1	2 222	2 215
Kostnad til erstatningssak	33	-	Andre aksjer		67	50
Andre driftskostnader	38	29	Netto pensjonsmidler		9	5
• Sum driftskostnader	103	57	Langsiktige fordringer på			
• Driftsresultat	(52)	7	datterselskaper		2 017	1 223
Renter fra konsernselskaper	161	121	Andre langsiktige fordringer		4	4
Annen renteinntekt	3	3	• Sum anleggsmidler		4 364	3 527
Mottatt utbytte	6	6	Fordringer på datterselskaper		136	29
Gevinst salg av aksjer	-	6	Andre kortsiktige fordringer		15	18
Endring i verdi av omløpsaksjer	(16)	4	Aksjer		2	10
Kursgevinst/(tap)	5	(19)	• Sum omløpsmidler		153	57
Nedskrivning aksjer	(11)	(52)	• Sum eiendeler		4 517	3 584
Renter til konsernselskaper	(140)	(114)				
Annen rentekostnad	(93)	(60)	EGENKAPITAL OG GJELD			
Netto konsernbidrag	100	-	Aksjekapital		150	150
• Netto finansposter	15	(105)	Egne aksjer		(3)	(5)
• Ordinært resultat før skattekostnad	(37)	(98)	Overkursfond		832	832
Skattekostnad	11	23	• Sum innskutt egenkapital		979	977
• Årsresultat	(26)	(75)	Annen egenkapital		379	375
Disposisjoner og egenkapitaloverføringer:			• Sum opptjent egenkapital		379	375
Avgitt konsernbidrag	-	22	• Sum egenkapital		1 358	1 352
			Langsiktig gjeld til datterselskaper		2 220	1 213
KONTANTSTRØMOPPSTILLING			Gjeld til kredittinstitusjoner		650	750
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	(79)	(29)	• Sum langsiktig gjeld		2 870	1 963
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(41)	(856)	Annen kortsiktig gjeld		72	30
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	120	779	Kassekreditt		217	239
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-	(106)	• Sum kortsiktig gjeld		289	269
Kontanter og kontantekvivalenter pr. 1.1.	-	106	• Sum egenkapital og gjeld		4 517	3 584
• Kontanter og kontantekvivalenter pr. 31.12.	-	-				

Noter

Kongsberg Gruppen ASA

1 AKSJER I DATTERSELSKAPER

<i>Beløp i mill. kr.</i>	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eier- /stemme- andel %	Balanseført verdi 31.12.01
Kongsberg Defence & Aerospace AS	1997	Kongsberg	100	255
Kongsberg Protech AS	1999	Kongsberg	100	22
Kongsberg Næringspark AS	1987	Kongsberg	100	5
Kongsberg Holding AS	1987	Kongsberg	100	0
Kongsberg Basetec AS	1992	Kongsberg	100	106
Kongsberg Maritime AS *)	1992	Horten	72,5	788
Kongsberg Forsvar AS	1995	Kongsberg	100	0
Norsk Forsvarsteknologi AS	1987	Kongsberg	100	0
Kongsberg Næringseiendom AS	1997	Kongsberg	100	172
Davis AS	1998	Drammen	100	25
Navia ASA	2000	Trondheim	100	842
Kongsberg Reinsurance LTD	2001	Dublin	100	3
Predata Professional AS (besluttet endret til Predata Presentation Design AS)	2001	Drammen	100	4
Sum				2 222

*) De resterende aksjene i Kongsberg Maritime AS er eiet av Kongsberg Basetec AS med 27,5 %.

2 GARANTIANSVAR

<i>Beløp i mill. kr.</i>	2001	2000
Forskudd og gjennomførings- garantier overfor kunder	2 475	1 944

Kongsberg Gruppen ASA har rammeavtaler om garantistil-
lelser med banker og forsikringsselskaper som inneholder
covenants (se note 14 til konsernregnskapet). Det er ikke
stillet pant for garantirammene. Morselskapet har garantert
for Kongsberg Næringseiendoms betaling knyttet til tilbake-
leie av solgte eiendommer. Leiebeløpet for 2002 utgjør 57
mill. kr. Leiebeløpene er gjenstand for årlig regulering, og
leieavtalen løper i inntil 17 år.

Til Generalforsamlingen i Kongsberg Gruppen ASA

Vi har revidert årsregnskapet for Kongsberg Gruppen ASA for regnskapsåret 2001, som viser et underskudd på kr. 26 000 000 for morselskapet og et overskudd på kr. 123 000 000 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømpstilling, note-opplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og konsernsjef. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets og konsernets økonomiske stilling pr 31. desember 2001 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

ARTHUR ANDERSEN & CO.

Olve Gravråk
Statsautorisert revisor

Oslo, 5. mars 2002

From sensors to systems

Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering Co. Ltd.:

«Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering Co. Ltd. er en av verdens største skipsbyggere. For å fortsette veksten og holde våre kunder fornøyd er vi avhengig av leverandører som leverer kvalitetssystemer basert på «state of the art» teknologi.

I mange år har Kongsberg Maritime Ship Systems vært en stor bidragsyter til vår suksess».

Fra venstre:

B. H. Han –
Vice President,
Daewoo Shipbuilding & Marine
Engineering Co. Ltd.

Petter Mangelrød –
Salgsdirektør Korea-kontoret,
Kongsberg Maritime Ship Systems

SKIPSAUTOMASJON

Kongsberg Maritime Ship Systems (KMSS) har en ledende posisjon innenfor automasjon og integrerte navigasjonssystemer i det koreanske markedet for skipsbygging.

Tilstedeværelse over lang tid og den merverdi en lokal etablering tilfører er medvirkende til den sterke posisjonen KMSS har blant de tre ledende skipsverftene i Korea; Hyundai, Daewoo og Samsung. I løpet av 2001 fikk KMSS ordre på leveranse av «one-man-bridge» navigasjon (IBS) og maritime ferdsskrivere (MBB – maritime black boxes) til en serie LNG tankere for Daewoo. Daewoo er et effektivt verft som er avhengig av full tillit til sine underleverandører, og verftets lange erfaring med KMSS automasjons- og navigasjonssystemer var hovedgrunnen til kundens valg.

Kongsberg Gruppen:

«Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering Co. Ltd. er en viktig kunde for Kongsberg Maritime Ship Systems. De bygger og leverer skip med stor og krevende kompleksitet. Gjennom de siste 15 årene har vi levert systemer som har dekket hele spekteret. Det er kunder som Daewoo som får oss til å strekke oss til det ytterste i teknologiutvikling for å levere de beste systemene».

Aksjer og aksjonærforhold

Aksjonærpolitikk

Kongsberg Gruppen har som et overordnet mål å øke aksjonærenes verdier. Konsernets hovedfokus skal være innen de to hovedforretningsområdene Maritime og Forsvar. Målet er økt resultat og vekst i driftsinntektene.

Konsernet skal vokse gjennom egen utvikling og oppkjøp innenfor utvalgte strategiske markedssegmenter. Innen de områdene konsernet satser internasjonalt, skal det være blant de ledende i verden.

Kongsberg Gruppen skal ha en profil som sikrer troverdighet og forutsigbarhet i aksjemarkedet. Aksjonærene skal sikres en langsiktig, konkurransedyktig avkastning som står i forhold til den risiko som tas. Konsernet skal gi aksjemarkedet relevant og utfyllende informasjon som grunnlag for en balansert og korrekt verdsetting av aksjen.

Konsernet vil normalt tilstrebe et årlig utbytte som er på nivå med gjennomsnittet av sammenlignbare selskaper notert på Oslo Børs. Hensyntatt kapitalbehovet i forbindelse med konsernets vekststrategi vil styret foreslå at det ikke utbetales utbytte for 2001.

Investor relations

Kongsberg Gruppen er et teknologikonsern som opererer innenfor en rekke markeder. Konsernet legger vekt på en åpen dialog med aksjemarkedet og media gjennom børsmeldinger, pressemeldinger og andre medietiltak, og gjennom presentasjoner for analytikere og investorer.

Konsernets nettsted inneholder egne sider med investorinformasjon, der blant annet alle konsernets årsrapporter, delårsrapporter og presentasjonsmateriale blir presentert.

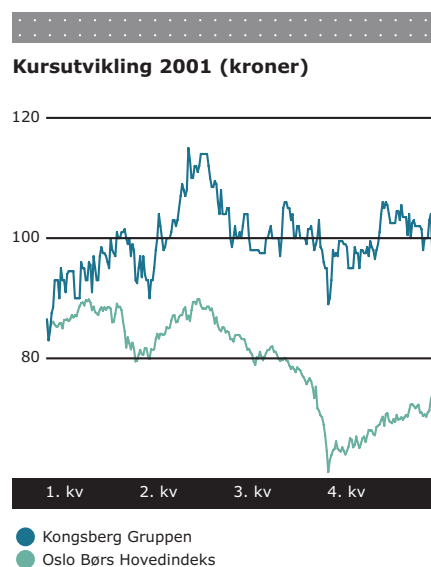
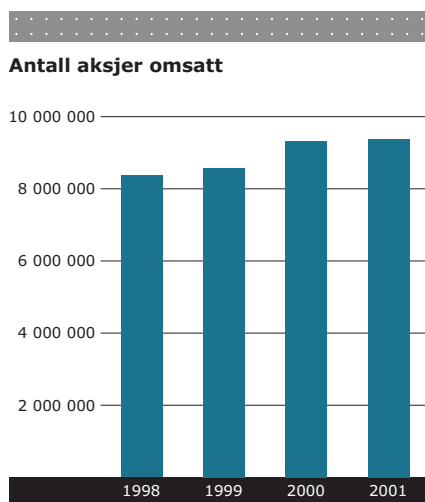
Det legges vekt på å øke interessen for aksjen blant utenlandske investorer.

Utbytte og resultat pr. aksje

Kongsberg Gruppen har de siste årene gitt følgende utbytte og resultat pr. aksje:

Kroner	2001	2000	1999	1998	1997	1996
Utbytte	0	0	2,25	2,00	1,00	0,88
Resultat pr. aksje	4,18	-1,86	8,84	7,04	3,04	2,95
P/E*	23,1	-	16,2	10,8	25,0	19,6

*) Aksjekurs/resultat pr. aksje, basert på børskurs på årets siste børsdag.

Børsverdi

Børsverdien økte i løpet av året fra 2 550 millioner kroner til 2 895 millioner kroner, eller med 13,5 %. Konsernet ble notert på Oslo Børs i desember 1993 med en børsverdi på 643 millioner kroner. Korrigert for emisjon på 300 millioner kroner i 1999 har børsverdien økt med 403 % fra børsintroduksjonen. Hovedindeksen på Oslo Børs har i samme periode steget med 216 %.

Kursbevegelse og omsetning i 2001

Aksjen har hatt en forholdsvis sterk utvikling gjennom året sammenlignet med børsen for øvrig. Kursen sluttet på kroner 96,50 som var en oppgang på 13,5 % fra kursnivået ved slutten av 2000. Hovedindeksen hadde i samme periode en nedgang på 14,6 %.

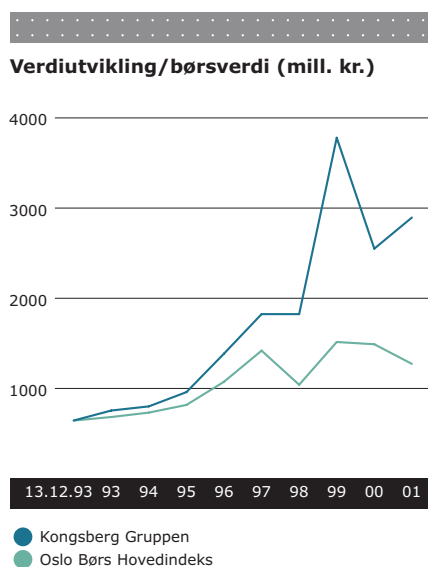
	2001	2000	1999	1998
Antall aksjer	9 378 681	9 329 214	8 579 047	8 368 991
omsatt	9 378 681	9 329 214	8 579 047	8 368 991
I % av frie aksjer*)	63%	62 %	64%	70 %

*) Av aksjer i omlop, Statens andel på 50,001 % er holdt utenfor. Antall aksjer økte fra 24 millioner til 30 millioner i juli 1999.

Aksje- og opsjonsprogram for ansatte

Våren 2001 ble konsernets årlige aksje-program for ansatte gjennomført. Dette var femte gang ansatte hadde anledning til å kjøpe aksjer i konsernet med 20 % rabatt. Ca. 700 kjøpte aksjer i årets program, der hver enkelt kunne kjøpe aksjer for ca. 25 000 kroner. Det ble også tildelt gratis opsjoner til alle som kjøpte aksjer, tilsvarende halvparten av antall kjøpte aksjer. Opsjonene kan innløses etter to år.

Kongsberg Gruppen etablerte i 1999 et 3-årig opsjonsprogram for ledende ansatte. 39 ledere kjøpte opsjoner for til sammen 474 000 aksjer. Opsjonene har tre års varighet, og innløsningskursen i august 2002 er kr. 120,90. Opsjonene hadde en pris på kr. 3,- pr. stk. Høsten 2001 ble det tildelt opsjoner til ytterligere 14 ledere. Opsjonene har et omfang på tilsammen 107 471 aksjer. Opsjonene har forfall i august 2002 og har en innløsningskurs på kr. 111,- pr. aksje. Opsjonene er tildelt med en opsjonspremie på kr. 1,- pr. opsjon.

Antall aksjer og pålydende

Kongsberg Gruppen ASA har en aksjekapital på 30 millioner aksjer, pålydende kr. 5,- pr aksje.

Ved børsintroduksjon 13. desember 1993 hadde selskapet 5 850 000 aksjer, pålydende kr. 20,-. Antall aksjer ble i 1996 utvidet til 6 000 000 i forbindelse med en emisjon rettet mot de ansatte.

I mai 1997 ble aksjen splittet i 4 slik at antall aksjer ble økt til 24 000 000, pålydende kr. 5,- pr. aksje. Alle nøkkeltall for 1997 og tidligere år er justert i forhold til dette.

I juli 1999 ble det gjort en emisjon på 6 000 000 nye aksjer, slik at antall aksjer økte til dagens nivå på 30 000 000 aksjer.

Beholdning av egne aksjer

På Kongsberg Gruppens ordinære generalforsamling 10. mai 2001 ble styret gitt fullmakt til kjøp av egne aksjer.

Fullmakten er begrenset oppad til 5 % av aksjekapitalen og gjelder frem til neste ordinære generalforsamling. Kongsberg Gruppen eier pr. 31.12.2001 til sammen 667 917 eller 2,2 % av samlede aksjer i eget selskap. Aksjene er innkjøpt til opsjons- og aksjeprogram for ansatte.

Aksjonærstruktur

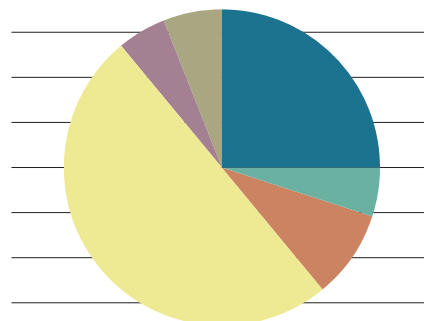
Aksjonærsammensetningen er endret gjennom året ved at Umoe Invest AS har kjøpt seg opp til over 10 % eierandel. De to utenlandske eierne på listen har også økt sin eierandel gjennom året. Norske livselskap, aksjefond og pensjonskasser preger resten av eierlisten.

Andelen aksjer på utenlandske hender er økt fra 6,6 % til 8,5 %.

Aksjonærstruktur
20 største aksjonærer pr. 27.02.2002

Navn	Antall aksjer	%-andel
Staten v/Nærings- og handelsdept.	15 000 400	50,00
Umoe Invest ASA	3 236 596	10,79
Folketrygdfondet	1 350 000	4,50
Fidelity Funds	931 400	3,10
JP Morgan Chase Bank Clients Treaty Acc.	852 582	2,84
Kongsberg Gruppen ASA	667 917	2,23
Tine Pensjonskasse	608 000	2,03
Ferd Invest	500 000	1,67
Aksjefondet Gambak	500 000	1,67
Verdipapirfondet Skagen	370 255	1,23
Sparebankenes Sikringsfond	252 655	0,84
Brown Brothers Harriman	225 000	0,75
Den Norske Krigsfors. Skib	185 000	0,62
Verdipapirfondet Fondsfinans	177 300	0,59
Vital Forsikring ASA	169 100	0,56
Sig. Bergesen d.y. og Almennyttige Stift.	162 645	0,54
Terra Aksjefond	146 809	0,49
Verdipapirfondet Fondsfinans	133 300	0,44
SIS Segainterettle	108 280	0,36
Nistad Einar	104 699	0,35

Aksjonærstrukturen

- Organisasjoner/bedrifter m.m. 25 %
- Privatpersoner 5 %
- Utenfor Norge 9 %
- Staten 50 %
- Verdipapirfond 5 %
- Forsikring/pensjonskasser 6 %

Fordeling av aksjonærer etter beholdningsstørrelse:

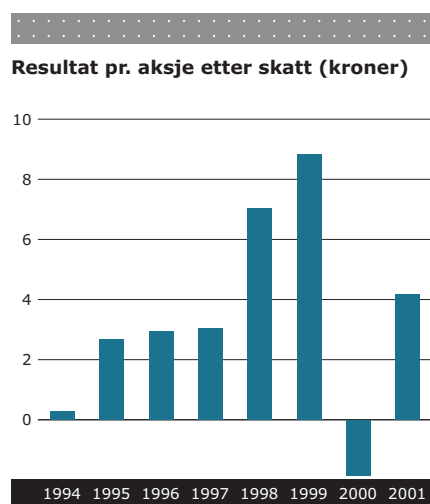
Antall aksjer	Antall eiere		Beholdning i %	
	2001	2000	2001	2000
1 -100	395	361	0,1	0,1
101 - 1 000	1 768	1 941	2,7	2,9
1 001 - 10 000	423	428	3,3	3,6
10 001 - 100 000	71	101	8,9	12,4
100 001 - 1 000 000	17	21	19,8	23,1
Over 1 000 000	3	3	65,2	57,9
SUM	2 677	2 855	100,0	100,0

R I S K-regulering

RISK-reguleringen for 2001 vil bli endelig fastsatt av skattemyndighetene. Selskapet har estimert RISK-reguleringen for 2001 til 0,41 kroner pr. aksje. RISK-reguleringen har vært (kroner):

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001 ^{est}
-0,18	-0,25	-0,69	-0,81	-0,95	-1,90	2,13	-0,59	0,41

Beløpene for 1993 til 1996 er dividert på 4 for å være sammenlignbare med 1997-2001.

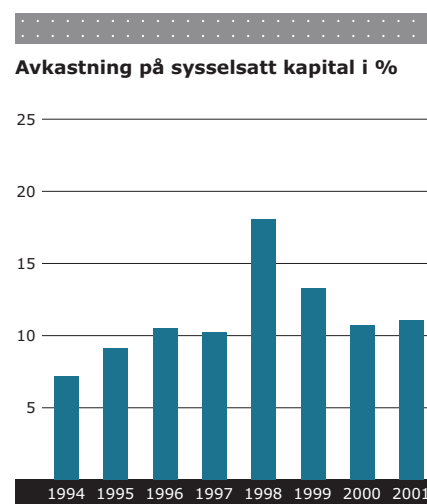
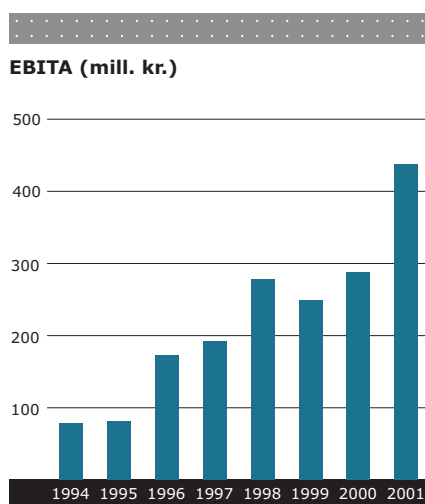
Analytisk informasjon

Nøkkeltall

Beløp i mill. kr.		2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993
• Drift	Driftsinntekter	6 176	5 296	4 412	4 404	3 674	3 023	1 998	2 038	2 185
	- sivilt	63 %	64 %	73 %	71 %	71 %	61 %	52 %	49 %	44 %
	- utenfor Norge	74 %	74 %	62 %	62 %	55 %	51 %	41 %	47 %	57 %
	Driftsresultat før goodwillavskrivninger (EBITA)	437	287	249	278	192	173	81	78	99
	Driftsresultat	328	225	213	189	157	140	64	45	69
	Ordinært resultat før skattekostnad	191	188	205	279	121	117	94	19	92
	Årsresultat	122	(54)	233	169	73	69	63	6	62
	Effektiv skattesats	38 %	-	32 %	33 %	40 %	36 %	33 %	74 %	32 %
	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	321	46	409	423	358	190	121	130	213
	Driftsmargin før goodwillavskrivninger (EBITA)	7,1 %	5,4 %	5,6 %	6,3 %	5,2 %	5,7 %	4,1 %	3,8 %	4,5 %
	Driftsmargin	5,3 %	4,2 %	4,8 %	4,3 %	4,3 %	4,6 %	3,2 %	2,2 %	3,2 %
	Fortjenestemargin	3,1 %	3,5 %	4,6 %	6,3 %	3,3 %	3,9 %	4,7 %	0,9 %	4,2 %
	Ordreinngang	5 967	7 648	4 123	4 604	3 952	3 955	2 291	1 590	1 947
	Ordreserver	6 401	6 610	4 258	4 551	4 349	4 041	2 676	2 440	2 819
	Egenfinansiert utvikling	282	184	185	172	146	142	74	77	56
	Egenfinansiert utvikling i % av driftsinntekter	5 %	3 %	4 %	4 %	4 %	5 %	4 %	4 %	3 %
• Kapital	Totalkapital	5 629	5 371	4 012	3 949	3 412	3 221	2 171	2 216	2 207
	Sysselsatt kapital	3 078	2 942	1 796	1 959	1 798	1 888	1 254	1 319	1 385
	Kundeforskudd	1 028	957	858	552	555	376	217	361	289
	Netto rentebærende gjeld	776	1 029	(330)	456	126	298	(255)	(330)	(333)
	Egenkapital	1 538	1 406	1 490	1 106	1 042	975	917	871	891
	Egenkapital %	27 %	26 %	37 %	28 %	31 %	30 %	42 %	39 %	40 %
	Totalkapitalavkastning	6 %	5 %	6 %	9 %	6 %	6 %	5 %	4 %	7 %
	Avkastning på sysselsatt kapital	11 %	11 %	13 %	18 %	10 %	11 %	9 %	7 %	11 %
	Egenkapitalavkastning	13 %	13 %	16 %	26 %	12 %	12 %	11 %	2 %	10 %
	Investeringer	339	1 235	305	574	216	715	112	84	70
	Avskrivninger	267	240	187	228	149	133	87	108	122
• Ansatte	Antall ansatte	4 012	3 765	3 382	3 333	3 262	3 212	2 049	2 131	2 214
	Siv.ing./ing.	2 633	2 294	2 106	1 990	1 901	1 901	706	773	800
	Lønnsandel	30 %	32 %	32 %	30 %	33 %	33 %	37 %	36 %	35 %
• Eiernes verdier	Børsverdi	2 895	2 550	3 780	1 824	1 824	1 386	959	801	755
	Årlig verdiutvikling	14 %	(33 %)	107 %	0 %	32 %	45 %	20 %	6 %	17 %
	Resultat pr. aksje	4,18	(1,86)	8,84	7,04	3,04	2,95	2,69	0,28	2,65
	P/E	23,09	-	16,20	10,80	25,00	19,60	15,20	124,50	12,20
	Utbytte	0,00	0,00	2,25	2,00	1,00	0,88	0,69	0,26	0,64
	RISK	0,41	(0,59)	2,13	(1,90)	(0,95)	(0,81)	(0,69)	(0,25)	(0,18)

Definisjoner

EBITA	Earnings Before Interest Tax and Amortisation (driftsresultat før goodwillavskrivninger). Skattekostnad i % av resultat før skatt.
Effektiv skattesats	Se kontantstrømoppstilling side 22.
Netto kontantstrøm	Driftsresultat i % av driftsinntekter.
Driftsmargin	Resultat etter finansposter i % av driftsinntekter.
Fortjenestemargin	Sum eiendeler minus kortsiktig rentefri gjeld.
Sysselsatt kapital	Driftsresultat pluss finansinntekter i % av samlede eiendeler.
Totalkapitalavkastning	Driftsresultat pluss finansinntekter i % av sysselsatt kapital.
Avkastning på sysselsatt kapital	Resultat etter finansposter i % av gjennomsnittlig egenkapital.
Egenkapitalavkastning	Endring i børsverdi i forhold til året før. For 1993, fra børsintroduksjon 13.12.93.
Årlig verdiutvikling	Lønn og sosiale kostnader i % av driftsinnt.
Lønnsandel	Årsresultat etter skattekostnad i forhold til veid gjennomsnittlig antall aksjer.
Resultat pr. aksje	Price/Earnings. Forholdet mellom aksjekursen 31.12. og resultatet pr. aksje.
P/E	Regulering av aksjens inngangsverdi med skattlagt kapital.
RISK	

Analytisk informasjon

Markedsbetingelser og andre rammefaktorer

Offshore & Subsea

Investeringsnivået i offshore-sektoren har vært godt i 2001, og ordreinngangen gjennom året har vært stabil høy.

Selskapet har opprettholdt sin posisjon som ledende leverandør av dynamiske posisjoneringssystemer og hydroakustiske systemer. Det er lagt ned betydelig innsats for å forbedre produkter (bl.a. Grønn DP) og utvide anvendelsesområdene, bl.a. LNG-fartøy (Liquefied Natural Gas) for å beholde posisjon og ytterligere forsterke posisjonen.

Oljeprisen er en vesentlig rammefaktor for dette området. Det høye prisnivået i 2000 og første del av 2001 har medvirket til økte investeringer i offshore-sektoren. Selv om oljeprisen falt noe i annet halvår, har ordreinngangen fortsatt ikke blitt vesentlig lavere. De vedtatte produksjonskuttene i OPEC og ikke-OPEC-land antas å ha en stabiliserende effekt på oljeprisen fremover, og ved årsskiftet lå den på et nivå som antas å gi fortsatt god aktivitet i markedet.

Området har en ordresreserve som sikrer driftsinntektene for store deler av 2002.

Merchant Marine

Kongsberg Maritime Ship Systems (KMSS) ble etablert i 2000 etter sammenslåingen av Kongsberg Norcontrol, Kongsberg Norcontrol Simulation og Autronica. Selskapet har utviklet seg positivt og fått en sterkere markedsposisjon enn selskapene hadde hver for seg. Selskapet har lansert konseptet «from sensors to systems» og er

den mest komplette totalleverandøren av skipssystemer i dag. Selskapet har skaffet seg en sterk posisjon innen området e-læring, et område der det er forventet betydelig vekst. Kostnadsnivået ble redusert i 2001 ved bemanningsreduksjoner.

Området påvirkes av markedsutviklingen for skipsbygging, spesielt i Det fjerne østen hvor det har vært høy aktivitet. Dette virker positivt inn på konsernets virksomhet. Nedgangskonjunkturen i internasjonal økonomi førte mot slutten av 2001 til færre kontraheringer av nye skip. Ordrebøkene er fortsatt fulle hos KMSS' største kunder, spesielt i Korea og Kina hvor KMSS har sine viktigste markeder.

Yachting & Fishery

Simrads posisjon innen fritidsbåt- og fiskerimarkedet er styrket gjennom flere års satsing på produktutvikling og markedsføring. Produktspekteret er mer komplett enn før, og selskapet har vist jevn vekst de senere årene.

Simrads markedsposisjon innen «medium to high-end»-delen av fritidsbåtmarkedet er fortsatt sterk, særlig for motorbåter, og markedsandelene øker innen båtbygger-segmentet. Når det gjelder fiskerimarkedet, er det satset sterkt på produktfornyelse de senere årene. Simrad fremstår i dag med et mer moderne og bredere produktspekter enn tidligere. Merkenavnet Simrad fremstår som et ledende merkenavn.

Fritidsbåtmarkedet preges av den generelle konjunktursyklusen og det private forbruk. En betydelig forbruksvekst de senere årene i USA og Europa bidro til økende etterspørsel etter fritidsbåter og utstyr. Denne utviklingen stoppet opp i 2001 knyttet til den generelle nedgangen i verdensøkonomien og ble ytterligere forsterket etter hendelsene i USA 11. september. Det forventes svak vekst og marginpress i markedet i 2002.

Utviklingen i USD er viktig også for dette segmentet, som har en betydelig aktivitet i USA og konkurrerer med amerikanske selskaper også i andre deler av verden.

Defence & Aerospace

Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) har høy ordresreserve, og det er skapt et godt fundament for inntjening de nærmeste årene. Eksportsalget øker, og KDAs utviklingsprogrammer er offensive og fremtidsrettede. Rammeavtalen med Det amerikanske forsvaret om leveranse av våpenkontrollsystemer for mer enn 2 milliarder kroner over en 5-årsperiode, viser at KDA er internasjonalt konkurransedyktige.

Det er viktig for KDA å sikre tilgangen på kvalifiserte medarbeidere. Det satses på å beholde nøkkelpersonell samtidig med at rekruttering/opplæring gjennomføres. Dette arbeidet har hittil vært vellykket.

Konkurransbildet endres som følge av restrukturering av europeisk forsvarsindustri. Det blir færre og større konkurranter. KDA har posisjonert seg med allianser med flere av de største aktørene innenfor sine nisjeområder, bl.a. Raytheon, Lockheed Martin & Aerospaciale.

Investeringsnivået i Det norske forsvaret forventes å bli påvirket av den pågående omstillingen. Internasjonalt er det vekst i markedet for avanserte forsvarssystemer, og KDA har de senere årene hatt økende suksess i dette markedet.

Valuta

Kongsberg Gruppen har størstedelen av sin verdiskapning i Norge, mens 74 % ble i 2001 solgt utenfor Norge. Konsernets konkurrenter er fra Europa, USA og Japan. Dette gir konsernet en betydelig valutaeksponering. USD dominerer på inntektssiden. Mer enn 20 % av konsernets driftsinntekter er i USD.

Kongsberg Gruppen har som policy å begrense valutarisiko, men samtidig ha et aktivt forhold til valutaenes betydning som konkurranseparameter. Alle kontraktsfestede valutastrømmer av betydning sikres. Det foretas også sikring av budsjetterte valutastrømmer. Sikring av budsjetterte valutastrømmer og større kontraktstilbud i valuta tar utgangspunkt i det enkelte selskaps markeds- og konkurransesituasjon.

Pr. 31.12.01 har konsernet samlet sikret fremtidige valutainntekter tilsvarende til sammen 4,1 milliarder kroner. Sikringene vurderes fortløpende i lys av situasjonen både i valutamarkedet og i produktmarkedene.

Med sikring av budsjetterte valutastrømmer og av inngåtte kontrakter i valuta vil konsernets driftsinntekter og resultat i 2002 i liten grad påvirkes av svingninger i valutakursene. Konsernet har pr. 31.12.01 ikke valutilån.

Renter

Kongsberg Gruppen har ved inngangen til 2002 brutto rentebærende gjeld på 1 093 millioner kroner hvorav 1 035 millioner kroner i konsernets sentrale finansieringsprogram og resten som datterselskapers egne eksterne lån. Konsernets sentrale lån fordeler seg slik:

Lån mot pant i	
fast eiendom	385 millioner kroner
Norske sertifikatlån	400 millioner kroner
Sterling Acceptance	40 millioner kroner
Banklån (syndikert lånefasilitet)	200 millioner kroner

Kongsberg Gruppen har sikret sine lån med rentebindingsavtaler og rentebytteavtaler. Finanskostnader knyttet til eksisterende lån vil bare i ubetydelig grad bli påvirket av renteendringer i 2002.

Likviditet/finansiering

Kongsberg Gruppens finansiering er basert på en syndikert lånefasilitet på 800 millioner kroner med løpetid til 2004, og et lån på 385 millioner kroner mot pant i eiendom med 20 års nedbetaling. Finansiering og likviditetsstyring koordineres fra Kongsberg Finans, som er konsernets sentrale finansenheter. Konsernets lånerammer vil bli utvidet i samsvar med konsernets vekststrategi.

Netto rentebærende gjeld viste en markant nedgang i 4. kvartal 2001 som følge av god cash flow og salg av eiendommer.

Ved årsskiftet hadde Kongsberg Gruppen 315 millioner millioner kroner i bankinnskudd samt 600 millioner kroner i ubenyttede trekkrettigheter.

A photograph of two men in a meeting. The man on the left is wearing a plaid shirt and glasses, gesturing with his hands while speaking. The man on the right is wearing a dark suit jacket, a white shirt, and a patterned tie, listening attentively. The background shows a whiteboard with some faint markings.

The Kongsberg Advantage gives our customers a competitive edge

Kongsberg Gruppen:

«Vår styrke har vært en tett kontakt med verftene for å forstå deres utfordringer under byggeprosessen. I tillegg har vi forsøkt å forstå redernes behov for de neste 20 års operasjon og tilpasse vårt produkt i henhold til dette. Vårt mål skal være å gi BP et fremtidsrettet produkt for å møte utfordringene i skipets levetid».

BP Shipping:

«Prosjektene i forbindelse med byggingen av de nye LNG-skipene er det første joint venture mellom BP Shipping og Kongsberg Simrad. Skipenes konstruksjon og design fordrer et høyt teknologisk og integrert automasjonssystem, og vi valgte Kongsberg Simrad som vår leverandør. Vi har full tillit til at Kongsberg Simrads erfaring og evne til å implementere slike komplekse skipskontrollsystemer vil sikre suksess for prosjektet».

Samsung Heavy Industries:

«Kongsberg og Samsung Heavy Industries har i mange år hatt et tett samarbeid i utviklingen av komplekse og høyteknologiske kontrollsystemer. Markedet for LNG-skipene er nok et sofistikert område som passer godt inn i det allerede etablerte samarbeidet».

LNG-PROSJEKTET

Handel med og transport av flytende metangass har tidligere vært en asiatisk aktivitet. Dette gjelder også bygging, utstyrsleveranser og operasjon av LNG-skip (Liquefied Natural Gas – flytende naturgass). På et LNG-skip under transporten er lasten i utgangspunktet nedkjølt til $-163\text{ }^{\circ}\text{C}$. Likevel vil en viss fordamping skje, og det spesielle her er at denne avgassen benyttes til framdrift av skipet. Gassen behandles gjennom kompressorer, varmevekslere og brennes så i kjelene. Disse produserer vanndamp til turbinene som igjen driver propellene. For å styre de komplekse prosessene i et LNG-skip kreves det avanserte automasjonssystemer. Kongsberg Simrads renommé som pålitelig leverandør av slike systemer til andre avanserte applikasjoner har vært en forutsetning for at man nå også har lykket i LNG-markedet.

Fra venstre:

Y.S. Song –
Project Manager,
Samsung Heavy Industries –
South Korea

Finn Sjøberg –
Salgs- og markedsførings ansvarlig,
LNG-applikasjoner,
Kongsberg Simrad – Norge

Tony Spence –
Technical Superintendent,
BP Shipping Ltd.

Cato Franck –
Salgs- og markedsførings ansvarlig,
LNG-applikasjoner,
Kongsberg Simrad – Norge

Kongsberg Maritime

- Offshore & Subsea
- Yachting & Fishery
- Merchant Marine
- Information Technology

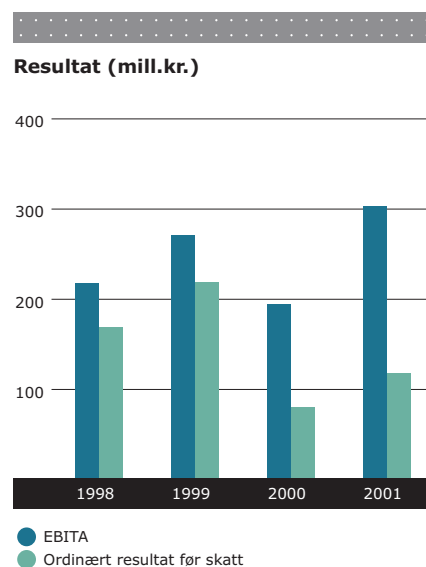
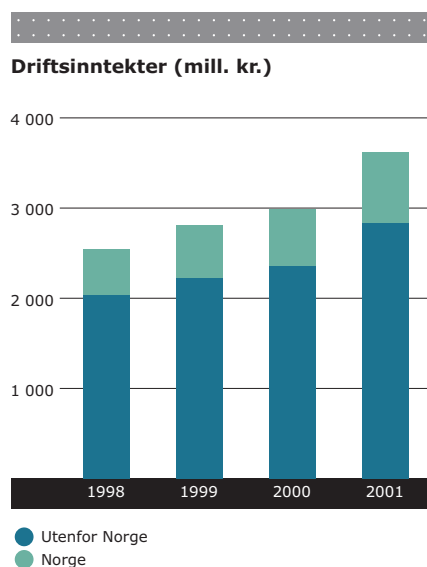
Resultat

	2001	2000	1999
Driftsinntekter	3 619	2 983	2 809
Driftsresultat før goodwillavskrivninger EBITA	303	195	271
Driftsresultat	236	139	235
Ordinært resultat før skatt	118	80	219
Antall ansatte	2 373	2 290	1 996

Kongsberg Maritime er en av verdens ledende leverandører av marine teknologiprodukter og -systemer med 2 373 ansatte i 20 land. Kongsberg Maritime betjener tre hovedområder; Offshore & Subsea, Merchant Marine og Yachting & Fishery. I løpet av året som gikk, er markedsposisjonene innenfor de fleste virksomhetene styrket.

Kongsberg Maritimes virksomhet i 2001 utgjorde 59 % av Kongsberg Gruppens samlede driftsinntekter. Offshore & Subsea og Merchant Marine er gjennom året preget av positiv utvikling, mens Yachting & Fishery hadde resultatmessig tilbakegang. Dette skyldes hovedsakelig en generell svikt i yachting-markedet i USA, en tendens som ytterligere forsterket seg etter hendelsene den 11. september.

Kongsberg Maritimes samlede driftsinntekter økte fra 2 983 millioner kroner i 2000 til 3 619 millioner kroner i 2001. Av dette ble 2 832 generert utenfor Norge. Tilsvarende tall for 2000 var 2 354 millioner kroner. Resultat før skatt økte fra 80 millioner kroner til 118 millioner kroner.

Offshore & Subsea er Kongsberg Maritimes største virksomhet med 51 % av driftsinntektene, og virksomheten hadde ved utgangen av året 979 ansatte, hvorav 302 i utlandet.

Foruten i Norge er det selskaper i USA, Canada, Storbritannia, Italia og Singapore.

Offshore & Subsea utvikler produkter og løsninger basert på den spisskompetansen man besitter innenfor spesielt tre områder:

Dynamisk posisjonering. Her benyttes avansert reguleringsteknikk til å holde skip og flytende installasjoner i posisjon under alle værforhold. Området har vært under kontinuerlig utvikling siden starten i 1974, og Offshore & Subsea er i dag verdens ledende på området.

Prosessautomasjon. På dette området har man siden 1987 utviklet egen teknologi og bygget opp Norges største automasjonsmiljø. Hovedtyngden av leveransene går til prosessautomatisering på olje- og gassrelaterte skip og plattformen samt til generell fartøysautomasjon og til landbasert industri.

Hydroakustikk. Anvendt hydroakustikk har i over 50 år gitt grunnlag for mange produkter og anvendelser. Denne teknologien koblet med moderne datateknologi, utgjør basis for utvikling og produksjon av systemer for undervannsnavigasjon og sjøbunntkartlegging.

Offshore & Subsea hadde i 2001 driftsinntekter på 1 852 millioner kroner mot 1 509 millioner kroner i 2000.

Driftsresultat før goodwillavskrivninger (EBITA) ble 220 millioner kroner mot 163 millioner kroner året før. Ordreinngangen var 1 873 millioner kroner mot 1 660 millioner kroner i 2000.

Marked

Offshore-markedet har hatt et stabilt høyt nivå i 2001 for virksomhetens produkter og tjenester. Posisjonen som verdens ledende leverandør av dynamisk posisjonering er ytterligere styrket i løpet av året. I forbindelse med satsing på nye anvendelser av offshore-teknologien har virksomheten i 2001 befestet sin posisjon som betydelig leverandør av styre- og kontrollsystemer for LNG-tankere (Liquefied Natural Gas).

Virksomheten er engasjert i mange offshore- og spesialanvendelser. Samtidig blir produktene og systemene benyttet i de fleste av fasene i feltutbygging. Dette medfører at stor avhengighet av en bestemt applikasjon eller et bestemt geografisk område unngås.

Viktige hendelser

- Fortsatt suksess i LNG-markedet (Liquefied Natural Gas), som tidligere var dominert av japanske leverandører. Det skal leveres komplette systemer for styring og kontroll om bord på avanserte tankere for transport av flytende naturgass. Totalt ble det oppnådd kontrakter for leveranse til 8 nye fartøyer i 2001. Disse skal leveres i løpet av de neste 30 månedene.
- Lansering av Grønn DP. Dette er et nytt konsept for dynamisk posisjonering, muliggjort ved anvendelse av ny, avansert reguleringsteknikk og dagens super-raske prosessorer. Fordelen med systemet er en mer effektiv regulering som sparer drivstoff og forårsaker mindre slitasje på propeller og thrustere. Konseptet er blitt meget godt mottatt i markedet, og det er allerede inngått over 15 kontrakter for leveranse av dette nye systemet.
- Viktige kontrakter om integrerte kontroll- og monitoreringssystemer til to borerigger som skal bygges i Singapore. Ordren har en total verdi på 110 millioner kroner og er med Santa Fe International i Dallas, USA.
- Betydelig kontrakt med Statoil om oppgradering og utskifting av kontroll- og sikkerhetssystemene på Heidrun-plattformen. Med unntak av selve kontrolllogikken vil all utskifting skje mens anlegget er i drift.
- Kongsberg Simrad flyttet høsten 2001 til nye tidsriktige lokaler i Kongsberg. Totalt flyttet 440 ansatte, som tidligere var spredt på 3 forskjellige steder i Kongsberg, under samme tak.

Offshore & Subsea vant en kontrakt med Statoil for oppgradering av styre- og sikkerhetssystemene på Heidrun-plattformen.

Produktene selges under merkenavnet SIMRAD, som er et av verdens ledende navn innen maritim elektronikk til fritidsbåter og fiskefartøyer. Virksomheten utvikler, produserer og selger systemer for navigasjon, automatisk styring, kommunikasjon og fiskeleting. Yachting & Fishery-selskapene har 733 ansatte, hvorav 322 i Norge. Produksjonen foregår i Norge, Danmark og England, og produktene selges over hele verden. Yachting & Fishery har egne distribusjonsselskaper i samtlige hovedmarkeder.

Det er gjennomført betydelige aktiviteter for å bygge opp og forsterke SIMRAD som et internasjonalt og ledende merkenavn innen maritim elektronikk til fiske- og fritidsbåtflåten. Yachting & Fishery er representert i 50 land og har etablert egne datterselskaper i de største markedene. Produktene selges til sluttbrukere gjennom forhandlere, og virksomheten har i dag over 1 500 forhandlere world-wide.

Virksomheten hadde i 2001 driftsinntekter på 940 millioner kroner mot 909 millioner kroner i 2000. Driftsresultat før goodwillavskrivninger (EBITA) ble 34 millioner kroner mot 46 millioner kroner året før.

Marked

Markedet for elektronikk til fritidsbåter er preget av sesongsvingninger og hyppige modellskift. Markedet i 2001 har generelt vært svakere enn året før. Dette skyldes den generelle svekkelsen i økonomien, spesielt i USA. Dette har ført til økt konkurranse med større press på priser og svakere marginer. Markedet har blitt ytterligere svekket som følge av hendelsene i USA 11. september. Det forventes et fortsatt svakere marked som en følge av usikkerhet i verdensøkonomien.

Markedet for elektronikk til fiskeflåten styres i stor grad av inntektssituasjonen til fiskeriene. Globalt sett forventes det å være et stabilt marked. Det vil imidlertid være store regionale og nasjonale variasjoner.

Gjennom et betydelig utviklingsprogram de siste årene er det tatt frem en rekke nye, konkurransedyktige produkter. Introduksjon av nye ekkolodd og sonarer i løpet av 2001 har dannet et godt grunnlag for en positiv utvikling og vekst de neste årene.

Viktige hendelser

- Nye sonarer til fiskeflåten. Det har i løpet av de to siste årene blitt utviklet en ny serie sonarer til verdens fiskeriflåte. Dette er høy-ytelses sonarer til havfiskeflåten som fisker makrell, sild, lodde og hvitfisk. I fjerde kvartal ble det også introdusert en ny sonar, spesielt utviklet for tunfiskmarkedet i Middelhavet og Stillehavet.
- Nytt fangstkontrollsystem introdusert for mindre kystfiske tilpasset både not- og trålfiske, nasjonalt og internasjonalt.
- Introduksjon av ny VHF-radio med DSC (Digital Selective Calling) for fritidsbåter. DSC er en del av Global Maritime Distress and Safety System (GMDSS), og vil få betydning for hvordan sikkerhet på sjøen vil bli koordinert i fremtiden. Produktet har blitt godt mottatt i markedet.
- Først ut med avansert transflektiv skjerm. Den nye teknologien gir skarpere bilde og bedre kontraster jo mer sollys det er, noe som gjør den spesielt velegnet til bruk i åpne båter og båter med fly-bridge. Produktene med denne teknologien har SunView som Trademark.

Redningsselskapets RS Simrad Buholmen er den andre båten i Simrad-klassen som hovedsakelig er finansiert av Kongsberg Gruppen. Båten er utstyrt med avansert teknologi og instrumentering fra Simrad.

Offering a new clarity of vision

Fra venstre:

Arial Pared –
President, SeaVee Boats Inc.

David Parkinson –
National Sales Manager,
Simrad Inc.

SeaVee Boats Inc.:

«Ekkoloddet i den nye SunView har blitt betydelig forbedret. Selv ved 35 mph (Miles per Hour) kan jeg se ned til 1 400 fot. Simrad har virkelig fått det til denne gangen».

Kongsberg Gruppen:

«Når man arbeider på dag-til-dag basis med båtbyggere som SeaVee, blir hver dag interessant. Deres kunder er ekstremt krevende når det gjelder ytelse og kvalitet på den teknologi og elektronikk som båtene blir utstyrt med. Du er nødt til å være i forkant når det gjelder teknologiske nyvinninger for derigjennom å kunne levere et høykvalitets produkt. Det har vi klart med SunView».

SUNVIEW

Det nye Simrad-produktet SunView har blitt utviklet for bruk i applikasjoner hvor direkte sollys forsterker effekten og klarheten av bildet på skjermen. Ved bruk av ny «transflective teknologi» har Simrad skapt et display for kartplotter, radar og ekkolodd hvor klarheten og lysstyrken i bildet øker i direkte sollys. Dette er spesielt viktig i farvann hvor det er mye sol og sterkt lys.

Sportsfiskere kan nå plassere det viktige navigasjons- og fiskeletingsutstyret på båtens sol-utsatte fly-bridge, og likevel se et krystallklart bilde av radar, ekkolodd og kart. Dette takket være Simrad.

Merchant Marine har følgende produktområder:

- Automasjons- og navigasjonssystemer.
- Sensorer og systemer innen lasthåndtering og sikkerhetssystemer.
- Maritime simulatorer og treningssystemer.

Hovedaktiviteten i virksomheten skjer gjennom selskapet Kongsberg Maritime Ship Systems AS (KMSS). Det er 564 ansatte innen Merchant Marine, hvorav 527 i Norge. Produktene utvikles og leveres fra egne anlegg i Horten, Trondheim, Korea og i USA. Produktene selges over hele verden gjennom egne salgskontorer, distribusjonsselskaper og et omfattende agentnettverk.

Virksomheten hadde i 2001 driftsinntekter på 897 millioner kroner. Tilsvarende for 2000 var 637 millioner kroner. Driftsresultat før goodwillavskrivninger (EBITA) var på 49 millioner kroner mot -14 millioner kroner året før.

Virksomheten gjennomgår en omstrukturering som enda ikke er avsluttet.

Marked

I løpet av 2001 har markedsandelene økt hos de ledende skipsbyggerne i Det fjerne østen. Særlig innenfor framdriftskontroll, maskinromovervåkning og integrert navigasjon er posisjonen styrket.

I Europa har 2001 vært preget av færre kontraheringer innenfor EØS-området, mens Kroatia og Polen har opplevd vekst. Selskapet har opprettholdt sin konkurranseevne i disse markedene.

Innenfor lastovervåkning og -kontroll har selskapet sikret seg viktige leveranser til gasstankskip. Sensorleveranser til produsenter av skipsmotorer har økt, og med lanseringen av nye trådløse sensorer har virksomheten fått økt oppmerksomhet og nye muligheter.

Markedet for marine opplæringssystemer er i endring. Etterspørselen etter tradisjonelle skipssimulatorer synes å ha stagnert, mens løsninger innenfor e-læring og ombord-trening er i vekst. Selskapet har forberedt seg godt for denne endringen, og har sluttet kontrakt på sine første leveranser til disse vekstområdene.

Viktige hendelser

- Viktige ordrer innen navigasjon fra koreanske verft.
- Den nye kabelløse temperatursensoren Sentry er blitt introdusert i markedet og har tiltrukket seg stor oppmerksomhet.
- Kontrakt på leveranse av branndeteksjon til 135 skip til verdens største rederi, Nippon Yusen Kalsha (NYK) i Japan. Installasjoner av brannsystem til flere cruise-skip.
- Gjennombruddsår for det nyutviklede automasjonssystemet DataChief C-20. Det har vært en betydelig ordreinnngang til avanserte kjemikalietankere, gasstankere og passasjerskip. Videre har maskinkontrollsystemet AutoChief blitt levert til verdens første store dieselmotor uten kamaksel (Sulzer RT-flex) samt til verdens største dieselmotor (MAN B&W 12K98MC-C) med en ytelse på 100 000 hestekrefter.
- Alle maskin- og lasthåndteringssimulatorer er nå tilgjengelige på Windows plattform. Innen navigasjon er det mer fokus på desktop med emulerte paneler. Det er vunnet en rekke kontrakter til mariner, blant annet Sjøkrigsskolen i Bergen.
- Den verdensomspennende portalen maritime-ecampus.com er opprettet, og det er nå etablert pålitelige og brukervennlige løsninger. Alle maritime simulatormodeller vil etter hvert bli tilgjengelige som real-time modeller, slik at «Any Time – Any Where» opplæring ved hjelp av portalen vil bli mulig.

Personell fra KMSS ved en tankradar på «Berge Danuta».

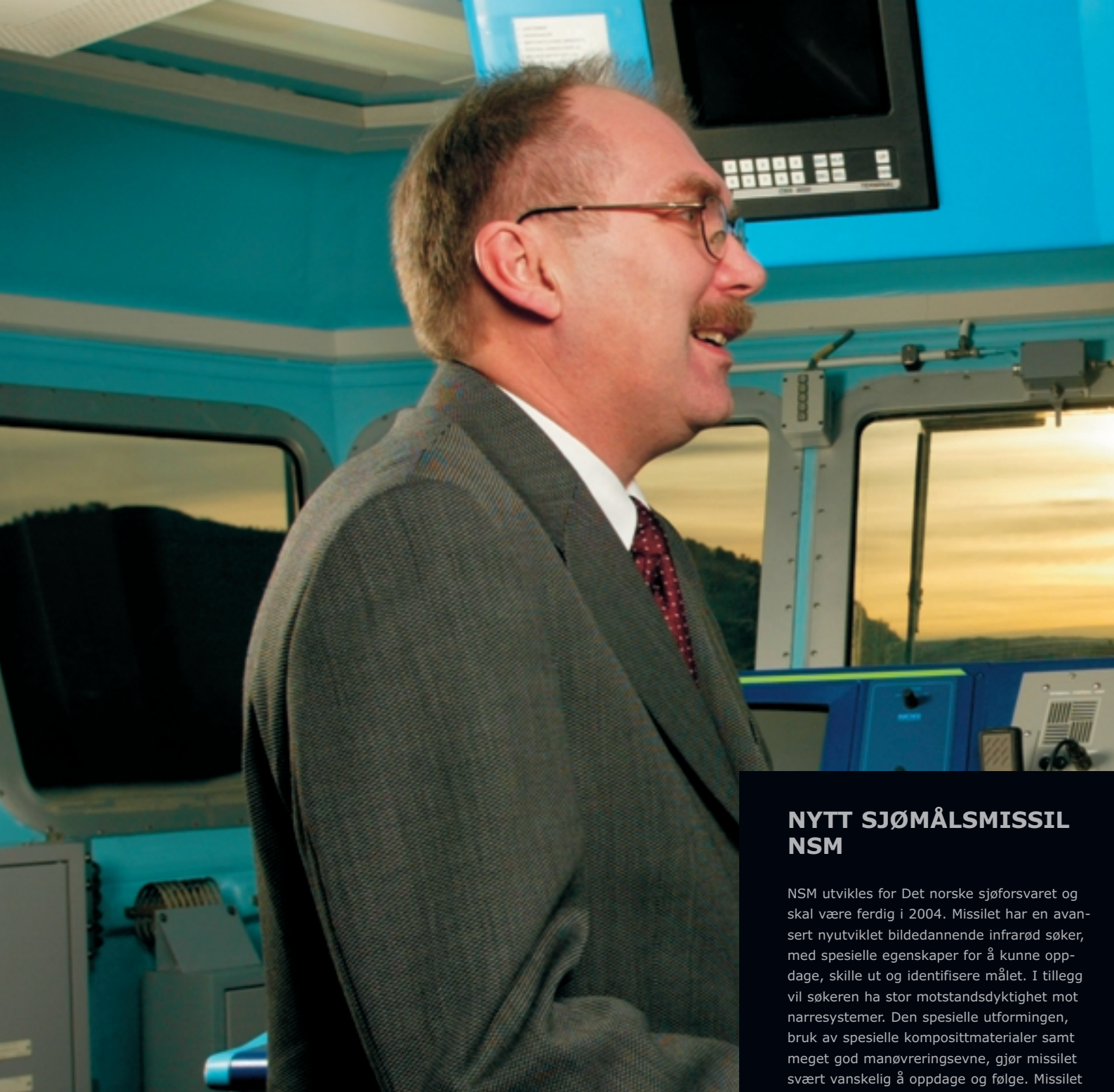

Marine Information Technology er et nytt satsingsområde innen Kongsberg Maritime. Det er engasjert 89 medarbeidere, fordelt på aktiviteter i Norge, Singapore, India, og Storbritannia. Hittil har kjernen for aktiviteten vært softwareprodukter og systemer til havner gjennom selskapet Norcontrol IT, som eies sammen med nøkkelpersoner i selskapets ledelse.

I tillegg er den eksisterende marine programvareaktiviteten, som skal videreutvikles i en dedikert organisasjon, samlet i selskapet Marine IT Company. Selskapet vil ha fokus på programvare for informasjonshåndtering og beslutningsstøtte. Kongsberg Maritime har god kompetanse innen informasjonsinnhenting fra ulike kilder i skipet, for deretter å ta den frem til bruk om bord i skipet eller på land. Målet er å ta fram programvarepakker rettet mot skipsoperasjon ombord og støtte fra land.

Marked

Det er ventet vekst innen marine informasjonsbehandling. Veksten drives fram av økende krav til informasjonsmengde og -innhold, samt effektiviseringsbehov og mer effektiv og rimeligere kommunikasjon mellom skip og land. Utviklingen omfatter samtlige av hovedsegmentene. Marine IT softwarepakker vil bli levert sammen med øvrige leveranser fra Kongsberg Maritime, i tillegg til at de vil bli markedsført selvstendig.

NYTT SJØMÅLSMISSIL NSM

NSM utvikles for Det norske sjøforsvaret og skal være ferdig i 2004. Missilet har en avansert nyutviklet bildedannende infrarød søker, med spesielle egenskaper for å kunne oppdage, skille ut og identifisere målet. I tillegg vil søkeren ha stor motstandsdyktighet mot narresystemer. Den spesielle utformingen, bruk av spesielle komposittmaterialer samt meget god manøvreringsevne, gjør missilet svært vanskelig å oppdage og følge. Missilet har et avansert og meget nøyaktig navigasjons- og styresystem. Disse egenskapene gjør NSM til et meget effektivt våpensystem med stor treffsannsynlighet mot utvalgte mål.

Fra venstre:

Tore Storm Ørebech –
Delprosjektleder NSM-prosjektet,
Kongsberg Defence & Aerospace

Gerd-Anne Tetlie –
Kapteinløytnant FLO/SJØ
NSM-prosjektet,
Den Kongelige Norske Marine

Kongsberg Gruppen:

«Det nære samarbeidet mellom Sjøforsvarets forsyningskommando og Kongsberg Defence & Aerospace gjør at NSM-missilet blir et produkt som fyller Sjøforsvarets strenge krav til et våpen tilpasset norske og internasjonale forhold og som begge parter kan være stolte av».

At your command – and willing to go the extra mile

Den Kongelige Norske Marine:

«Jeg har fått gleden av å jobbe tett sammen med Kongsberg Defence & Aerospace gjennom utviklingen av et nytt høyteknologisk våpen, NSM-missilet. Det har vært meget interessant og givende å få være med på å skape det som skal bli et av våpenene om bord på Sjøforsvarets nye MTBer og fregatter».

Kongsberg Defence & Aerospace

- Missiles & Space
- Naval Systems
- Land Systems & Communications
- Aircraft & Air Defence Systems
- Dynamic Systems

Resultat

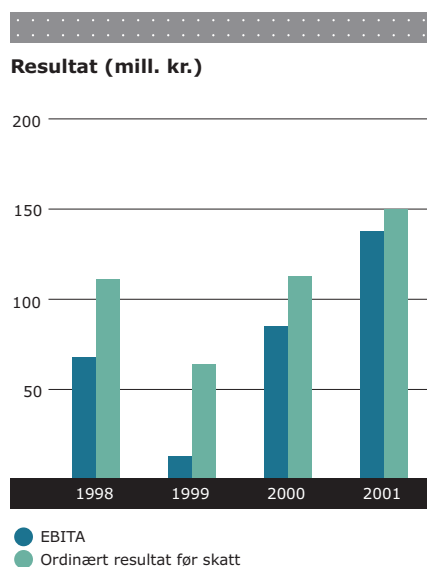
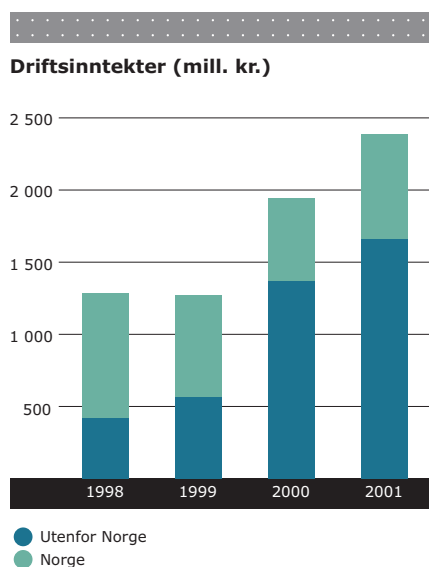
	2001	2000	1999
Driftsinntekter	2 388	1 943	1 268
Driftsresultat før goodwillavskrivninger EBITA	138	85	13
Driftsresultat	131	81	13
Ordinært resultat før skatt	150	113	64
Antall ansatte	1 499	1 132	1 023

Kongsberg Defence & Aerospace har lange tradisjoner i å utvikle avanserte systemer i nært samarbeid med Det norske forsvaret. Selskapets sjømålsmissiler, kommando- og våpenkontrollsystemer samt kommunikasjonssystemer har vist seg å være konkurransedyktige i eksportmarkedet.

Allianser med store utenlandske forsvarsbedrifter er en sentral del av virksomhetens internasjonale markedsstrategi.

Forretningsområdet hadde i 2001 driftsinntekter på 2 388 millioner kroner, mot 1 943 millioner kroner i 2000. Resultat før skatt var på 150 millioner kroner, hvilket er en bedring på 37 millioner kroner i forhold til 2000.

Kongsberg Defence & Aerospace har en ordresreserve ved utgangen av 2001 på 4 852 millioner kroner, mot 5 218 millioner kroner i 2000. Av ordreinngangen i 2001 var 74 % til eksportmarkedet. Antall ansatte økte med 367 i 2001 til totalt 1 499.

Marked

Kongsberg Defence & Aerospace er en virksomhet som i det alt vesentlige er prosjektrettet. Gjennom anskaffelser til Det norske forsvaret har selskapet sikret ordrer enten som salg av egne produkter eller som deltaker i leveranser fra de utenlandske leverandørene. Det er viktig for Kongsberg Defence & Aerospace at kjøp av norsk forsvarsmateriell i utlandet gjennomføres på en slik måte at det kommer norsk industri til gode.

Kongsberg Defence & Aerospace benytter i sine prosjekter mer enn 1 200 store og små bedrifter som underleverandører.

Forretningsområdet vil fortsette det strategisk viktige samarbeidet om enkeltprodukter med store utenlandske forsvarsbedrifter. Samarbeidsavtalene er etablert gjennom store prosjekter med Det norske forsvaret. Valget av leverandør ved kjøp av forsvarsmateriell er i de fleste land en industripolitisk avgjørelse, der hensynet til egen industri og kompetanse kan synes å være viktigere enn ytelse og pris. Av slike årsaker satser Kongsberg Defence & Aerospace i markeder der kravet til konkurransedyktighet er avgjørende. Selskapet har i de senere årene vunnet kontrakter i sterk internasjonal konkurranse og har ved utgangen av 2001 en høy ordresreserve.

Viktige hendelser

- Rammekontrakt på 2 milliarder kroner om leveranse av våpenstyringssystemer til 1 734 pansrede personellkjøretøy til US Army. Første del av rammeavtalen ble tildelt i mai.
- Nye kontrakter knyttet til Penguin-missilet. Tyrkia har bestilt et antall nye missiler for til sammen 80 millioner kroner, mens US Navy har avtalt et oppgraderingsprogram for til sammen 66 millioner kroner.
- Stortingsvedtak om å bygge fem nye missiltorpedobåter (MTB) av den nye Skjold-klassen. Kontraktsmuligheter på i størrelsesorden 1-1,5 milliarder kroner, inkludert nye sjømålsmissiler - NSM - som vil være hovedvåpenet om bord på MTBene.
- Utvikling av feltradioen MRR (Multi Role Radio) ble avsluttet i 2001, og leveranser er igangsatt. Utvikling av ny lett flerbruksradio (LFR) er startet, og kontrakt ble formelt inngått med Det norske forsvaret i desember. Utviklingskontrakten har et omfang på 254 millioner kroner.
- Kontrakt på leveranse av nytt kommunikasjonssystem for politi- og grensekontroll til det rumenske innenriksdepartementet til en verdi på 278 millioner kroner.
- Kongsberg Defence & Aerospace AS overtok Geco Defence AS i Knarvik og styrker sin kapasitet innen minerydding av sjøminer (Mine Counter Measure – MCM). Geco Defence AS hadde i 2000 en omsetning på 26 millioner kroner og 23 ansatte.
- Kontrakt for leveranse av utstyr til 10 stk. Ariane-5 launchere med opsjon for leveranse til ytterligere 10 launchere. Total kontraktsverdi er 62 millioner kroner.
- Leveranse av optisk mottakerutstyr for jordobservasjonssatellitter, samt mekanismer til kommersielle og institusjonelle satellitter.

Kongsberg Defence & Aerospace utvikler og produserer sjømålsmissiler. Penguin-missilet er et hovedvåpen i Det norske sjøforsvaret og er gjennom de siste årene eksportert til i alt 6 land.

I 1996 ble det inngått en kontrakt med Sjøforsvaret om utvikling av et nytt sjømålsmissil (NSM). Utviklingen går etter planen og skal være slutført i 2004. Missilet vil bli det mest avanserte i sitt slag og blir bygget i komposittmateriale. NSM vil få en overflate og en utforming som gjør den vanskelig å oppdage på radar. Den bildedannende, infrarøde søkeren representerer det fremste i verden når det gjelder søkerteknologi.

Franske EADS/Aerospatiale Matra Missiles er samarbeidspartnere med spesielt ansvar for turbojetmotoren. Tyske EADS/TDW er ansvarlig for utviklingen av nytt stridshode.

Det er planlagt at Det norske sjøforsvaret skal anskaffe NSM til sine nye fregatter og hurtigbåter. Det nye NH90-helikopteret for kystvakt og fregatter vil bli forberedt for å kunne bære NSM. Det er stor interesse for det nye missilet, og den internasjonale markedsføringen av NSM har startet i flere land.

Penguin har fortsatt sin markedsmessige fremgang i 2001 og er i dag markedsleder for sjømålsmissiler for helikoptre til sjøforsvar. Leveransene av Penguin-missilet til Tyrkia og Spania er startet opp og har planmessig fremdrift. Overlevering av det første Penguin-missilet til Den australske marinen ble høytidelig foretatt i Australia den 10. oktober.

De fleste kundene har en kontraktsfestet rett til å utløse opsjoner på flere missiler, og dette markedssegmentet bearbejdes aktivt. Tyrkia har i 2001 benyttet seg av sin opsjon til å bestille flere Penguin-missiler.

Romvirksomheten er delt mellom Kongsberg og Tromsø. Virksomheten på Kongsberg bygger på en sivil, kommersiell utnyttelse av avanserte teknologier ervervet gjennom forsvarsprogrammer. I Tromsø er datterselskapet Kongsberg Spacetec AS fokusert rundt utstyr for nedlesing og bearbeiding av data fra observasjonssatellitter.

Kongsberg Defence & Aerospace er nå Norges største leverandør til den europeiske romvirksomhetsorganisasjonen ESA. Kongsberg Defence & Aerospace er også etablert som leverandør til kommersielle satellitter i Europa og i USA, og som leverandør av avanserte mekanismer til Ariane 5-raketten.

Kongsberg Satellite Services AS ble 1. januar 2002 opprettet som et nytt selskap eid 50 % av Kongsberg Defence & Aerospace og 50 % av Norsk Romsenter. Selskapet er lokalisert i Tromsø, og virksomheten er å betjene satellitter, inklusive jordobservasjonstjenester, fra Svalbard og Tromsø.

Virksomhetsområdet Naval Systems leverer systemer til undervannsbåter og overflatefartøyer, hvor minejaktfartøyer er et nytt satsingsområde. Hovedproduktet er kommando- og våpenkontrollsystemer.

Virksomhetsområdets største program er en kontrakt som ble inngått i 2000 med amerikanske Lockheed Martin om utvikling og leveranse av viktige delsystemer i kommando- og våpenkontrollsystemet for de nye norske fregattene. Programmet er nå inne i utviklingsfasen, og første komplette system skal leveres i 2004. Selskapene samarbeider for å oppnå eksport av tilsvarende systemer. Spesielt er det forventninger til eksport av delsystemet for anti-ubåt krigføring.

Det er utviklet og levert kommando- og våpenkontrollsystemer til de norske undervannsbåtene av Ula-klassen. Dette systemet er også i ferd med å bli levert til tyske og italienske undervannsbåter som er under bygging.

Norge, Sverige og Danmark vurderer i fellesskap å utvikle og produsere neste generasjons undervannsbåter. Et eget selskap for dette formålet er etablert – Viking Submarine Corporation HB. Kongsberg Defence & Aerospace har en eierandel på 1/3 i dette selskapet.

Kommando- og våpenkontrollsystemet til de norske missiltorpedobåtene (MTB) av Hauk-klassen utvikles og produseres i samarbeid med franske DCNI. Dette systemet vil også danne grunnlaget for leveranser til de nye norske MTBene av Skjold-klassen hvor kontrakt forventes basert på Stortingets beslutning om å bygge fem nye MTBer.

Virksomhetsområdet har utviklet og solgt til Det norske sjøforsvaret et produkt kalt «Minesniper» for destruering av sjøminer, og er i forhandlinger med en utenlandsk kunde om leveranse av dette produktet.

KDA har levert kommando- og våpenkontrollsystemer til de norske undervannsbåtene av Ula-klassen.

Virksomhetsområdets kommunikasjonsaktivitet omfatter produktisjone kryptering og taktiske radio- og kommunikasjonsystemer, både nasjonalt og internasjonalt. Aktiviteten utøves gjennom datterselskapet Kongsberg Defence Communications AS i Asker.

I tillegg har virksomhetsområdet en kontrakt med Forsvaret om utvikling av et kommando-, kontroll- og informasjonssystem for Den norske hæren.

Etter oppkjøpet av Ericssons andel av Kongsberg Defence Communications i 2000 er det gjennomført samordningstiltak for produkt- og teknologiutnyttelse i konsernet. Dette vil gi en sterkere markedsposisjon både i Norge og internasjonalt.

Det er utviklet en kryptert GSM-telefon til Forsvaret og andre kunder med behov for avlyttingssikker kommunikasjon. Internasjonal lansering er startet, og de første leveranser for utprøving hos internasjonale kunder er gjennomført.

Utviklingen av Forsvarets nye taktiske radio MRR (Multi Role Radio) er avsluttet. Utprøving i Forsvaret har vist at MRR imøtekommer brukernes forventninger. Kontrakt på utvikling og levering av en mindre versjon – LFR (lett flerbruksradio) er inngått med Forsvaret. MRR og LFR dekker ulike behov i brukernes organisasjon, og begge typer er nødvendige får å kunne betjene det internasjonale markedet. Konkrete markedsfremstøt internasjonalt pågår.

Utviklingen av Forsvarets nye taktiske radio MRR er nå avsluttet.

Virksomhetsområdet omfatter luftvernssystemer, taktiske treningssystemer og informasjonssystemer til fly.

Kongsberg Defence & Aerospace har sammen med Det norske luftforsvaret utviklet et mobilt luftvernssystem NASAMS (Norwegian Advanced Surface to Air Missile System) som representerer en internasjonalt meget effektiv og konkurransedyktig løsning.

I 2001 ble det inngått en kontrakt med Det norske luftforsvaret om en preproduksjonsenhet av et kommando- og kontroll-senter. GBADOC (Ground Based Air Defence Operation Center) skal brukes til å koordinere norske og allierte luftvern-enheter. GBADOC er en viktig del av Kongsbergs internasjonale satsing innen luftvern, kommando- og kontroll-løsninger. Det taktiske kontrollelementet av GBADOC markedsføres internasjonalt i samarbeid med amerikanske Raytheon. Flere nasjoner har allerede meldt interesse for dette produktet.

Kongsberg Defence & Aerospace har et strategisk samarbeid innen luftvern med det amerikanske selskapet Raytheon. Kongsbergs viktigste komponent i dette samarbeidet er software-baserte kommando- og kontroll-løsninger. Raytheon og Kongsberg har i 2001 vunnet et utviklingsprosjekt med US Marine Corps knyttet til luftvern-løsninger.

Kommando- og kontroll-senteret GBADOC skal brukes til å koordinere norske og allierte luftvern-enheter.

Reduksjonen i Forsvarets driftsbudsjetter og bruk av stadig mer avanserte våpensystemer har økt behovet for avanserte treningssystemer for opplæring av Forsvarets mannskaper. Kongsberg Defence & Aerospace har siden tidlig på 80-tallet utviklet og produsert treningssimulatorer for Forsvaret i både Norge og utlandet. Simulatorene baseres på etablerte Kongsberg-produkter og tilpasses etter kundens spesifikasjoner for å gi en best mulig etterligning av operativ virkelighet. Utstyret benyttes av personell til trening i betjening, ferdigheter, samband og taktisk kommando og kontroll.

Kongsberg har levert simulatorer og trenere til Sjøforsvarets skolesenter KNM Tordenskjold på Haakonsværn ved Bergen og til Kavalleriets Våpenskole på Rena. I 2001 ble det inngått kontrakter for over 100 millioner kroner, deriblant oppgradering av to trenere til Hærens luftvernssystem og ny taktisk trener til KNM Tordenskjold. Vi har inngått et strategisk samarbeid med SAAB Training for norske og internasjonale leveranser av deres WinExcon produkt til taktiske treningssentre (CMTC).

Kongsberg har vært underleverandør til Boeing i forbindelse med oppgradering av NATO AWACS (Airborne Warning and Control System). Dette er et avansert system for å presentere kompleks informasjon til operatører om bord i AWACS-flyene. Denne kontrakten er utgangspunktet for en strategisk partnerskapsavtale med Boeing for eksport til flere land verden over. Den første leveransen er til Australia.

Kongsberg Defence & Aerospace har samlet sine produkter innen dynamiske systemer i virksomhetsområdet Dynamic Systems. Hovedproduktene er i dag: IDG (Integrated Director Group), et delsystem i våpenkontrollsystemet til de nye norske fregattene, utskytningssdelen av luftvernssystemer der vi i dag produserer for leveranser til Det spanske luftforsvaret og våpenstyringssystemer for personellkjøretøy.

Våpenstyringssystemer til personellkjøretøy er det største produktet.

Enheten er også leverandør av tjenester innenfor fremstilling av spesialverktøy, mekanisk bearbeiding og vedlikehold. Markedet er innen forsvar, romfart og offshore. Hovedaktiviteten ligger i selskapet Kongsberg Protech AS.

I 2001 ble det inngått en rammeavtale om utvikling og leveranse av våpenstyringssystemer til personellkjøretøy for Den amerikanske hæren. Rammeavtalen har et omfang på 2 milliarder kroner. I løpet av året har bedriften mottatt bestillinger verdt 450 millioner kroner på denne kontrakten.

Testing av våpenstyringssystemer som skal leveres til personellkjøretøy for Den amerikanske hæren.

Translating feedback into further improvements

Fra venstre:

Tom Gerhardsen –
Administrerende direktør,
Kongsberg Defence
& Aerospace AS

Tore Sannes –
Markedsdirektør,
Kongsberg Defence
& Aerospace AS

Knut Nordstrand –
Økonomidirektør,
Kongsberg Defence
& Aerospace AS

Tom Gerhardsen
Administrerende direktør
Kongsberg Defence & Aerospace AS:
«Konstruktiv tilbakemelding fra kunder og samarbeidspartnere gir meg en mulighet til å evaluere de inntrykk jeg selv har gjennom den daglige driften».

Tore Sannes
Markedsdirektør
Kongsberg Defence & Aerospace AS:
«I bransjen vår med få og store kunder, gir kundenes evalueringer oss muligheten til å utvikle bedriften vår slik at kunderelasjonene stadig blir bedre».

Knut Nordstrand
Økonomidirektør
Kongsberg Defence & Aerospace AS:
«Måling av oppnådde økonomiske resultater vurdert sammen med tilbakemeldinger fra kunder og samarbeidspartnere, gir meg muligheten til å foreta en helhetlig vurdering av våre områder».

Aviation Week

Aviation Week & Space Technology er et amerikansk tidsskrift som utkommer ukentlig. Tidsskriftet gjennomfører årlig en analyse der de rangerer selskapene innen Aerospace & Defence. Analysen ble gjennomført over en fireårsperiode. For 2001 ble KONGSBERG rangert som nummer én i klassen mellomstore bedrifter. KONGSBERG ble målt og kom samlet best ut innen områdene vekst i driftsinntekter, avkastning på kapital, produktivitetsvekst og finansiell styrke.

Forretningsutvikling

Forretningsutvikling utreder og utvikler nye strategiske muligheter for Kongsberg Gruppen i tillegg til den forretningsutvikling som skjer i de to hovedområdene Kongsberg Maritime og Kongsberg Defence & Aerospace.

Forretningsutvikling utreder og utvikler nye strategiske muligheter for Kongsberg Gruppen i tillegg til den forretningsutvikling som skjer i de to hovedområdene Kongsberg Maritime og Kongsberg Defence & Aerospace. Forretningsutvikling er også engasjert i arbeidet med å etablere et innovasjonsselskap i Kongsberg. Dette selskapet skal blant annet kunne utnyttes til å sette i gang virksomheter basert på Kongsberg Gruppens teknologi, men innen helt nye markedsområder. Etableringen av et slikt innovasjonsselskap vil gi muligheter til å eksperimentere med nye innovasjonsmetoder samt at det vil danne basisen for et effektivt nasjonalt nettverk.

I tillegg har Forretningsutvikling ansvar for de selskaper og aktiviteter innen Kongsberg Gruppen som ikke er direkte knyttet opp til de to hovedområdene - Kongsberg Maritime og Kongsberg Defence & Aerospace. Dette er selskaper som er besluttet solgt, eller selskaper som konsernet ønsker å utvikle operasjonelt og strategisk.

Eiendom

Kongsberg Næringseiendom AS og Kongsberg Næringspark AS har ansvaret for drift, forvaltning og utvikling av Kongsberg Gruppens samlede eiendomsmasse i Norge.

Kongsberg Næringseiendom AS

Selskapet solgte i desember deler av eiendomsmassen på Kongsberg for 265 millioner kroner. Eiendommene er leid tilbake i 17 år og er i dag fullt utleid.

Den samlede eiendomsmassen utgjør ved årsskiftet 118 300 kvm, fordelt på kontorer og produksjonslokaler i Kongsberg, Horten og Egersund. I tillegg leier Kongsberg Næringseiendom inn 80 300 kvm. 41 % av eiendommene er leid ut til leietakere utenfor Kongsberg Gruppen, og gjennomsnittlig gjenværende leietid er 7 år. Utleiegraden i Næringsparken på Kongsberg har vært høy gjennom hele året og var ved årsskiftet 99 %. De årlige leieinntektene utgjorde ved årsskiftet 135 millioner kroner mot 121 millioner kroner året før.

Kongsberg Simrad AS flyttet inn i nytt bygg i september. Bygget har et areal på 17 000 kvm, og det er lagt vekt på et bygg med en «grønn» profil, med stor grad av energiøkonomisering. Bygget er planlagt for 550 ansatte og har stor fleksibilitet.

Kongsberg Næringspark AS

Selskapet har tverrfaglig kompetanse for å ivareta servicefunksjoner, drift og forvaltning av eiendommene. Vaktjeneste, områdesikkerhet og industrivern bidrar til trygghet for leietakerne, og disse tjenestene er blitt ytterligere forbedret gjennom det siste året. Prosjekt- og byggeledelse utgjør en stor del av teknisk avdelings arbeid og er viktig for leietakerne i forbindelse med nybygg og større ombygginger.

Det legges vekt på å oppnå lavest mulige kostnader til energi og teletjenester, og stordriftsfordelene kommer alle leietakerne til gode. Det er igangsatt prøvedrift av IP-basert telefonsystem som sammen med fremtidig bredbåndnett skal åpne for nye muligheter for leietakerne. Selskapet har områdekonsesjon for drift, vedlikehold og utbygging av høyspent- og fjernvarmeanleggene på Kongsberg, og det er videre gitt omsetningskonsesjon for levering av elektrisk kraft.

Fjernvarmenettet er utvidet for å gi økt driftssikkerhet i nybygg og eksisterende anlegg. Den nye kjølesentralen har fungert meget bra, og kjølevann fra Numedalslågen er benyttet i store deler av kjølesesongen.

Kongsberg Simrads nye bygg «Carpus».

Styreinformasjon

Christian Brinch (55)

Styrets leder

Antall år i styret: 11

Antall aksjer i KOG: 0

Stilling: Selvstendig næringsdrivende

Roar Flåthen (52)

Styrets nestleder

Antall år i styret: 9

Antall aksjer i KOG: 0

Stilling: Nestleder LO

Torolf Rein (67)

Styremedlem

Antall år i styret: 7

Antall aksjer i KOG: 0

Stilling: Tidligere forsvarssjef i Norge, Styreformann i Forsvarets forskningsinstitutt (FFI)

Jens Ulltveit-Moe (59)

Styremedlem

Antall år i styret: 1

Antall aksjer i KOG: 100 000 personlig
3 236 596 via Umoe Invest AS

Stilling: Konsernsjef Umoe-gruppen,
President i Næringslivets hoved-
organisasjon

Benedicte Berg Schilbred (55)

Styremedlem

Antall år i styret: 1

Antall aksjer i KOG: 0

Stilling: Arbeidende styreformann
Odd Berg Gruppen

Vidar Lande (40)

Styremedlem (ans. repr.)

Antall år i styret: 5

Antall aksjer i KOG: 930

Stilling: Klubbleder Kongsberg Protech

Berit Ågren Aas (41)

Styremedlem (ans. repr.)

Antall år i styret: 5

Antall aksjer i KOG: 1 252

Stilling: Sekretær Kongsberg Defence
& Aerospace

Roar Marthiniussen (45)

Styremedlem (ans. repr.)

Antall år i styret: 3

Antall aksjer i KOG: 2 175

Stilling: Salgssjef Kongsberg Simrad

Kongsberg Gruppen ASA

HOVEDKONTOR:

Kongsberg Gruppen ASA
Kirkegårdsveien 45
Postboks 1000
3601 KONGSBERG, Norge
Telefon: +47 32 28 82 00
Telefax: +47 32 28 82 01
Internet: <http://www.kongsberg.com>
E-mail: office@kongsberg.com

Konsernledelse:

Konsernsjef Jan Erik Korsjøen
Finansdirektør Arne Solberg
Konserndirektør Informasjon og samfunnskontakt Even Aas
Konserndirektør Forretningsutvikling Stig Trondvold
Administrerende direktør Tom Gerhardsen
(Kongsberg Defence & Aerospace AS)
Administrerende direktør Torfinn Kildal
(Kongsberg Maritime AS)

Konsernfunksjoner:

Informasjonssjef Tom Røren
Juridisk sjef Jan Westbye
Personalsjef Kåre Hjølland
Finanssjef Trond Bakke Nielsen
Regnskapssjef Hilde Øygarden

Øvrige selskaper:

Aentera Network AS
Kirkegårdsveien. 45
Postboks 250
3603 Kongsberg, Norge
Telefon: +47 32 28 82 65
Telefax: +47 32 28 93 47
E-mail: admin@aentera.com

Predata Professional AS
(besluttet endret til Predata Presentation Design AS)
Tollbugt. 115 A
Postboks 2379 Strømsø
3003 Drammen, Norge
Telefon: +47 32 88 24 50
Telefax: +47 32 88 24 51
E-mail: post@predata.no

Kongsberg Næringsseiendom AS
Postboks 1001
3601 Kongsberg, Norge
Telefon: +47 32 28 82 50
Telefax: +47 32 28 83 00
E-mail: firmapost@knp.no

Kongsberg Næringspark AS
Postboks 1001
3601 Kongsberg, Norge
Telefon: +47 32 28 82 50
Telefax: +47 32 28 83 00
E-mail: firmapost@knp.no

Kongsberg Maritime

KONGSBERG MARITIME

Kongsberg Maritime AS
Strandpromenaden 50
Postboks 111
3191 Horten, Norge
Torfinn Kildal, adm. direktør
Telefon: +47 33 03 41 00
Telefax: +47 33 04 44 24
E-mail adresse:
office@kongsberg-maritime.no

Yachting & Fishery

Simrad AS

Strandpromenaden 50
Postboks 111
3191 Horten, Norge
Jan Berner, adm. direktør
Telefon: +47 33 03 40 00
Telefax: +47 33 04 44 24
E-mail adresse: info@simrad.com

Simrad Marine AS
Joh. Berentsensvei 109
5161 Laksevåg
Postboks 53 Laksevåg
5847 Bergen, Norge
Telefon: +47 55 94 10 00
Telefax: +47 55 94 10 05

Simrad AS
Marketing Department
Postboks 55
4379 Egersund, Norge
Telefon: +47 51 46 20 00
Telefax: +47 51 46 20 01

Simrad Egersund AS
Nyåskaien
Postboks 55
4379 Egersund, Norge
Telefon: +47 51 46 20 00
Telefax: +47 51 46 20 01

Simrad Støvring AS
Østre Alle 6
9530 Støvring, Danmark
Telefon: +45 98 37 34 99
Telefax: +45 98 37 38 07

Simrad AS (DK)
Naverland 22
DK-2600 Glostrup, Danmark
Telefon: +45 43 44 49 00
Telefax: +45 43 44 48 99

Simrad AS
Havnegade 1
9850 Hirtshals, Danmark
Telefon: +45 98 94 23 23

Simrad AS
Nordsøkaj 51
DK-7680 Thyborøn, Danmark
Telefon: +45 97 83 25 15
Telefax: +45 97 83 25 16

Simrad AB
Svalortsgatan 14
42668 Västra Frölunda, Sverige
Telefon: +46 31 695 100
Telefax: +46 31 695 120

Simrad Ltd.
Unit 810, Fareham Reach
166 Fareham Road, Gosport
Hampshire P013 0FW, U.K.
Telefon: +44 1 329 245 100
Telefax: +44 1 329 245 111

Simrad Ltd.
Fishmarket Quay
Commercial Road
Buckie, Banffshire
AB56 1UQ, Scotland
Telefon: +44 1 542 834 888
Telefax: +44 1 542 839 005

Simrad Ltd.
Star Lane
Margate
Kent CT9 4NP, U.K.
Telefon: +44 1 843 290 290
Telefax: +44 1 843 290 471

Simrad Sarl
Parc D'activites Ragon
23 Avenue Pasteur
44 119 Treillieres, France
Telefon: +33 2 28 01 23 01
Telefax: +33 2 28 01 21 43

Simrad SRL.
Viale Odone Belluzi 45/61
00128 Rome, Italy
Telefon: +39 06 655 7579
Telefax: +39 06 655 7859

Simrad GmbH & Co. KG
Dithmarscher Strasse 13
26723 Emden, Germany
Telefon: +49 49 21 96 86 0
Telefax: +49 49 21 96 86 77

Simrad GmbH & Co. KG
Sales Office Hamburg
Hellgrundweg 109
22525 Hamburg, Germany
Telefon: +49 40 547 346 33
Telefax: +49 40 547 346 99

Simrad Spain, S.L.
C/Alicante, 23
Ed.Nou Pla, Esc.6
03570 Villajoyosa (Alicante)
Spain
Telefon: +34 96 681 0149
Telefax: +34 96 685 2304

Simrad Spain SA
Partida Torres No. 38
Nave 8 Y 9
03570 Villajoyosa (Alicante)
Spain
Telefon: +34 96 681 0149
Telefax: +34 96 685 2304

Simrad Galicia
C/Garcia Olloqui 4
36201 Vigo (Pontevedra)
Spain
Telefon: +34 986 225 533
Telefax: +34 986 220 135

Simrad Spain, S.L.
C/Churruca 48, bajos
12100 Grao de Castellon
Castallon de la Plana, Spain
Telefon: +34 984 284 873
Telefax: +34 984 286 485

Simrad Spain S.L.
C/Ginzo de Limia 62, 5^oA
28029 Madrid, Spain
Telefon: +34 913 782 319

Simrad NW Africa
22, Rue Faidi Khalifa
Ex. Rue Lafayette
Casablanca
Morocco, Africa
Telefon: +212 22 54 15 35
Telefax: +212 22 54 17 37

Simrad Inc.
19210 33rd Avenue W, Suite A
Lynnwood WA 98036 4707
USA
Telefon: +1 425 778 8821
Telefax: +1 425 771 7211

Simrad Inc.
16 Curry Street
New Orleans, LA 70003, USA
Telefon: +1 504 461 5494
Telefax: +1 504 461 5495

Simrad Inc.
1500 NW 1st Street
Suite 1-E
Dania, Florida 33004, USA
Telefon: +1 954 922 7700
Telefax: +1 954 922 0707

Simrad Inc.
14355 Larkspur Lane
Wellington FL 33414, USA
Telefon: +1 561 793 0101
Telefax: +1 561 793 0102

Simrad Inc.
4690 -14TH Street NE
St. Petersburg, FL 33703, USA
Telefon: +1 727 528 9882
Telefax: +1 727 528 9885

Simrad Inc.
104 Canyon Run
Cary, NC 27513, USA
Telefon: +1 919 380 0306
Telefax: +1 919 380 9952

Simrad Inc.
4646 Monongahela Street
San Diego, CA 92117, USA
Telefon: +1 858 272 9963
Telefax: +1 858 272 9964

Simrad Inc.
50 Shore Road
Hampton Bays, NY 11946, USA
Telefon: +1 631 728 5784
Telefax: +1 631 723 1644

Simrad S.A.
Casilla 19012
Correo 19
Vitacura, Santiago, Chile
Telefon: +56 220 73 059
Telefax: +56 220 72 695

Simrad S.A.
Calle Los Topacios 266-268
Urb. San Antonio
Bellavista, Callao, Peru
Telefon: +(511) 453 7477
/453 6997/469 0096
Telefax: +(511) 453 7325

Simrad S.A.
Gomez Carreno 3189
Talcahuano, Chile
Telefon: +56 41 57 74 80
Telefax: +56 41 57 74 79

Offshore & Subsea

Kongsberg Simrad AS
Kirkegårdsveien 45
Postboks 483
3601 Kongsberg, Norge
Steinar Aabelvik, adm.direktør
Telefon: +47 32 28 50 00
Telefax: +47 32 73 59 87
E-mail:
office@kongsberg-simrad.com

Kongsberg Simrad AS
Strandpromenaden 50
Postboks 111
3191 Horten, Norge
Telefon: +47 33 03 44 00
Telefax: +47 33 04 44 24

Kongsberg Simrad AS
Nyåskaaien
Postboks 55
4379 Egersund, Norge
Telefon: +47 51 46 20 00
Telefax: +47 51 46 20 01

Seaflex AS
Solbråveien 45
Postboks 451
1373 Asker
Telefon: +66 76 16 66
Telefax: +66 76 16 30

Kongsberg Seatex AS
Pirsenteret
7462 Trondheim, Norge
Telefon: +47 73 54 55 00
Telefax: +47 73 51 50 20

Kongsberg Simrad Ltd. U.K.
Campus 1, Aberdeen Science &
Technology Park
Balgownie Road, Bridge of Don
Aberdeen AB22 8GT
Scotland
Telefon: +44 1 224 226 500
Telefax: +44 1 224 226 501

Kongsberg Simrad Ltd.
14 The Briars
Waterberry Drive
Waterlooville
Hampshire, PO7 7YH, U.K.
Telefon: +44 2 392 247 800
Telefax: +44 2 392 247 808

Kongsberg Simrad Ltd. U.K.
Airport Industrial Estate
Wick
Caithness KW11 4QR
Scotland
Telefon: +44 1 955 603 606
Telefax: +44 1 955 607 520

Kongsberg Simrad SRL.
Via Carlo Veneziani n. 58
00148 Rome, Italy
Telefon: +39 06 65 57 579
/498/840/ 55 821
Telefax: +39 06 65 57 859

Kongsberg Simrad Pte. Ltd.
29 International Business Park
#01-02 Acer Building Tower B
Singapore 609923
Telefon: +65 899 5800
Telefax: +65 899 1225

Kongsberg Simrad Inc.
7250 Langtry Street
Houston TX 77040-6625
USA
Telefon: +1 713 934 8885
Telefax: +1 713 934 8886

Kongsberg Simrad Inc.
19210 33rd Avenue W, Suite A
Lynnwood WA 98036-4707
USA
Telefon: +1 425 778 8821
Telefax: +1 425 712 1197

Kongsberg Simrad Mesotech Ltd.
1598 Kebet Way
Port Coquitlam B.C. V3C 5M5
Canada
Telefon: +1 604 464 8144
Telefax: +1 604 941 5423

Kongsberg Simrad Mesotech Ltd.
261 Brownlow Avenue
Dartmouth Nova Scotia
B3B 2B6, Canada
Telefon: +1 902 468 22 68
Telefax: +1 902 468 22 17

Kongsberg Gruppen Middle East
Branch Office
POBox 5250 (Murror Road)
Abu Dhabi
United Arab Emirates
Telefon: +852 2915 5148
Telefax: +862 2548 0227

Merchant Marine

Kongsberg Maritime Ship Systems AS

Bekkajordet 8A
Postboks 1009
3194 Horten, Norge
Per Branstad, adm. direktør
Telefon: +47 33 03 20 00
Telefax: +47 33 03 26 60
E-mail: info@kmss.no

Kongsberg Maritime Ships Systems AS

Bekkajordet 6
Postboks 1009
3194 Horten, Norge
Aksel D. Nordholm, adm. direktør
Telefon: +47 33 03 20 00
Telefax: +47 33 04 22 50

Kongsberg Maritime Ship Systems AS

Haakon VII's gt. 4
7005 Trondheim, Norge
Dag P. Pettersen, adm. direktør
Telefon: +47 73 58 10 00
Telefax: +47 73 58 10 02

Autronica Sverige AB

Fältspäsvegen 8
421 30 Vestre Frölunda, Sverige
Telefon: +46 31 89 25 80
Telefax: +46 31 89 25 99

Kongsberg Maritime Ship Systems BV

Malledijk 7B
3208 La Spijkernisse
PO Box 890
3200 AV Spijkernisse
The Netherlands
Telefon: +31 181 623 611
Telefax: +31 181 625 013

Kongsberg Maritime Ship Systems Inc.

70 Essex Street
PO Box 180
West Mystic
CT 06388, USA
Telefon: +1 860 536 1254
Telefax: +1 860 536 0923

Kongsberg Maritime Ship Systems Inc.

46-48 Hennessey's Line
PO Box 488, STN 'C'
A1C 5K4 Canada
Telefon: +1 709 368 4458
Telefax: +1 709 368 4881

Kongsberg Maritime Ship Systems Ltd.

Kolon Bldg. 7th Floor
36-7, Namcheon-Dong
Suyoung-Gu, Pusan
Republic of Korea
Telefon: +82 51 611 5516
Telefax: +82 51 611 5519

A/O Marine Bridge & Navigation Systems

19, Promyshlennaya Str.
St. Petersburg, 198099
Russia
Telefon: +7 812 186 37 70
8263
3653
Telefax: +7 812 186 32 98

Information Technology

Kongsberg Marine IT AS

Bromsvn. 17, Inngang 4
Postboks 251
3192 Horten, Norge
Telefon: +330 83 560
Telefax: +330 83 561

Norcontrol IT AS

Bromsveien 17
Postboks 1024
3194 Horten, Norge
Telefon: +47 33 08 48 00
Telefax: +47 33 04 57 35

Kongsberg Norcontrol Ltd.

12 High Street
Winterbourne
Bristol BS17 1JN, U.K.
Telefon: +44 1 454 774 466/
Service telephone after office hours
Telefax: +44 1 454 774 488

Control IT (India) Pte. Ltd.

11-12 STPI, Link Rd., Sadar
Nagpur 440 001, India
Telefon: +91 712 562 836/562 033
Telefax: +91 712 520 921

Control IT Pte. Ltd.

No. 3 Loyang Way
Singapore 508719
Telefon: + 65 545 7375
Telefax: + 65 545 7379

Nanjing Norcontrol Electro-Mec. Co.

(Nanjing)
Room 603
18 Gu Ping Gang
210013 China
Telefon: +86 25 370 2104
Telefax: +86 25 370 3034
Service telephone after office hours:
+86 25 628 9296

DEFENCE & AEROSPACE

Kongsberg Defence & Aerospace AS

Kirkegårdsveien 45
Postboks 1003
3601 Kongsberg, Norge
Tom Gerhardsen, adm. direktør
Telefon: +47 32 28 82 00
Telefax: +47 32 28 86 20
E-mail: office.defence-aerospace@kongsberg.com

Kongsberg Defence & Aerospace AS

Avd. Kjeller
Postboks 26
2027 Kjeller, Norge
Telefon: +47 64 84 42 00
Telefax: +47 63 81 77 22

Kongsberg Defence & Aerospace AS

Avd. Stjørdal
Postboks 55
7501 Stjørdal, Norge
Telefon: +47 74 83 34 00
Telefax: +47 74 83 34 25

Kongsberg Defence & Aerospace AS

Naval Systems/Bergen
Kvassnesveien 27
5914 Isdalstø, Norge
Telefon: +47 56 35 47 00
Telefax: +47 56 35 47 01

Kongsberg Defence Communications AS

Postboks 87
1375 Billingstad, Norge
Telefon: +47 66 84 24 00
Telefax: +47 66 84 82 30
E-mail: sales@kdefence.com

Kongsberg Protech AS

Kirkegårdsveien 45
Postboks 1008
3601 Kongsberg, Norge
Telefon: +47 32 28 78 00
Telefax: +47 32 28 88 00
E-mail: office@kongsberg-protech.no

Kongsberg Spacetec AS

9292 Tromsø, Norge
Telefon: +47 77 66 08 00
Telefax: +47 77 65 58 59
E-mail: marketing@spacetec.no

Kongsberg Satellite Services AS

Prestvannveien 38
9011 Tromsø, Norge
Telefon: +47 77 60 02 50
Telefax: +47 77 60 02 99

Kongsberg Gruppen ASA

Hellenic Branch Office
20 Canary Street
Athens 106 74, Greece
Telefon: +30 1 361 4553
Telefax: +30 1 361 6287
E-mail: wijsgre@otenet.gr

Kongsberg Verbindungsbüro Deutschland

Friedensplatz 9
5311 Bonn, Germany
Telefon: +49 22 86 95 99 6
Telefax: +49 22 86 95 99 8
E-mail: kongsberg-GmbH@t-online.de

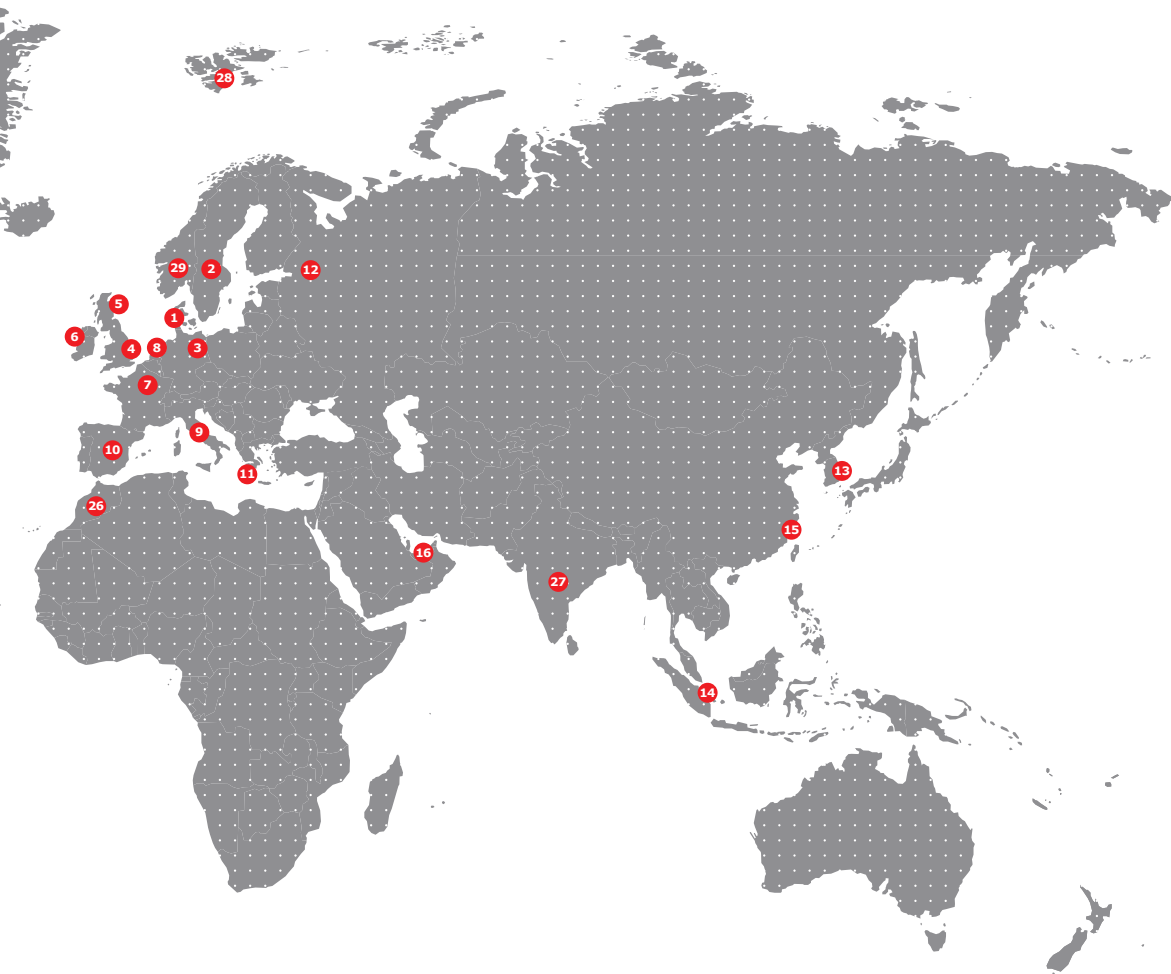
Her finner du oss

Kongsberg Gruppen har ca. 800 ansatte i utlandet, som arbeider ved nærmere 30 forskjellige lokaliseringssteder i mer enn 20 land/stater.

1. Danmark	20. Florida (USA)
2. Sverige	21. Vancouver (Canada)
3. Tyskland	22. St. John (Canada)
4. England	23. Halifax (Canada)
5. Skottland	24. Peru
6. Irland	25. Chile
7. Frankrike	26. Marokko
8. Nederland	27. India
9. Italia	28. Svalbard
10. Spania	29. Norge
11. Hellas	<i>Kongsberg</i>
12. Russland	<i>Horten</i>
13. Sør-Korea	<i>Oslo</i>
14. Singapore	<i>Drammen</i>
15. Kina	<i>Billingsstad</i>
16. Forente Arabiske Emirater	<i>Egersund</i>
17. Connecticut (USA)	<i>Bergen</i>
18. Washington (USA)	<i>Stjørdal</i>
19. Texas (USA)	<i>Trondheim</i>
	<i>Tromsø</i>

Finanskalender

Generalforsamling:

Ordinær generalforsamling holdes mandag 13. mai kl 14.00 i Auditoriet på Carpus, Kongsberg Næringspark, Kongsberg.

Offentliggjøring av kvartalsresultater 2002:

Første kvartal 3. mai

Andre kvartal 20. august

Tredje kvartal 29. oktober

Tekst:
Kongsberg Gruppen

Fotos:
Jørn Grønlund, Tor Lindseth, Tor Aas-Haug,
Photodisc, Image Bank, Stone, NPS, MegaPix

Design:
Anisdahl, Sand & Partnere

Trykk:
RK Grafisk AS

Kongsberg Gruppen ASA

Postboks 1000

3601 KONGSBERG

Telefon: 32 28 82 00

Telefax: 32 28 82 01

Internett: <http://www.kongsberg.com>

E-mail: office@kongsberg.com

